

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza a komparace hospodaření vybraných obcí
Analysis and Comparison of Selected Municipalities Economy

Student:	Bc. Nikola Valášková
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Nikola Valášková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza a komparace hospodaření vybraných obcí**
Analysis and Comparison of Selected Municipalities Economy
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Základní charakteristika veřejné správy se zaměřením na obce
3. Charakteristika, analýza a komparace příjmů a výdajů vybraných obcí
4. Analýza a komparace hospodaření vybraných obcí
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada Publishing, 2013. 552 s. ISBN 978-80-247-4574-9.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PETERSON DRAKE, Pamela and Frank J. FABOZZI. *Analysis of Financial Statements*. 3rd ed. Hoboken: John Wiley & Sons, 2012. 332 p. ISBN 978-1-118-29998-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně, přičemž přílohu č. 2, 4, 6 jsem samostatně upravila a vložila.“

V Ostravě dne 26.4.2019

.....
Bc. Nikola Valášková

Obsah

1	Úvod	5
2	Základní charakteristika veřejné správy se zaměřením na obce.....	7
2.1	Neziskový sektor v České republice	8
2.2	Územní samospráva v České republice	9
2.3	Obec.....	10
2.3.1	Druhy obcí.....	11
2.3.2	Působnost obce	12
2.3.3	Orgány obce	13
2.3.4	Právní předpisy	16
2.3.5	Místní poplatky.....	16
2.3.6	Finanční výkazy a sestavy	18
2.3.7	Příjmy a výdaje	20
2.4	Finanční hospodaření obce	21
2.4.1	Rozpočet.....	22
2.4.2	Rozpočtový proces	25
2.4.3	Střednědobý výhled rozpočtu.....	26
2.4.4	Rozpočtová skladba.....	26
2.5	Finanční analýza	27
2.5.1	Metody finanční analýzy.....	28
2.5.2	Ukazatele finanční analýzy	29
3	Charakteristika, analýza a komparace příjmů a výdajů vybraných obcí	34
3.1	Hroznová Lhota	34
3.2	Tasov.....	37
3.3	Kozojídky	38
3.4	Žeraviny.....	40

3.5	Finanční hospodaření obcí	44
3.5.1	Rozpočet příjmů podle druhového členění	44
3.5.2	Rozpočet výdajů podle druhového a odvětvového členění	52
3.5.3	Vývoj skutečného a schváleného rozpočtu v letech 2014 – 2016	58
3.5.4	Souhrnný rozpočet	62
4	Analýza a komparace hospodaření vybraných obcí	64
4.1	Analýza rozvahy	64
4.1.1	Vertikální analýza aktiv	64
4.1.2	Horizontální analýza aktiv	65
4.1.3	Vertikální analýza pasiv	68
4.1.4	Horizontální analýza pasiv	70
4.2	Analýza výkazu zisku a ztráty	72
4.2.1	Vertikální analýza výnosů a nákladů	72
4.2.2	Horizontální analýza výnosů a nákladů	74
4.3	Analýza finančních ukazatelů	77
5	Závěr	84
	Seznam použité literatury	86
	Seznam zkratk	90
	Seznam tabulek, schémat a grafů	
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Historie nám ukazuje, jak důležitou roli pro řízení a rozkvět státu hraje veřejná správa. Pravý rozmach veřejné správy přichází v 19. století, kdy se stává občan rovnocenným partnerem státních orgánů. Občané mají možnost a právo se vyjadřovat k hospodaření celého státu. Současná legislativa České republiky rozděluje území na kraje a obce, které jsou základními územními samosprávnými celky. Občan jakožto osoba přispívající do státního rozpočtu, potažmo do rozpočtů obce se může vyjadřovat k předběžným rozpočtům i závěrečným účtům obce.

Téma diplomové práce je analýza a komparace hospodaření vybraných obcí v letech 2014 až 2016. Zvolenými územně samosprávnými celky jsou pro provedení analýzy Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny. Tyto obce jsou spojeny nejen historickými kořeny, ale jsou spojeny také na úrovni přenesené působnosti. Tuto přenesenou působnost v podobě matričního pověření vykonává obec Hroznová Lhota pro ostatní již zmiňované obce. Ač jsou obce značně odlišné a nelze je pouze porovnávat na základě absolutních ukazatelů, vykazují určité podobnosti v nastavení finanční strategie.

Diplomová práce je tvořena pěti kapitolami, které obsahují teoretickou a praktickou část. První kapitola je úvod, kde je objasněno téma, cíle a metody diplomové práce. Teoretická část je obsažena ve druhé kapitole, která charakterizuje veřejnou správu se zaměřením na územně samosprávnými celky. Velice důležitou součástí teoretické části je charakteristika finančního hospodaření, metod a ukazatelů finanční analýzy obcí.

Praktická část je obsažena ve třetí a čtvrté kapitole. Třetí kapitola se zabývá základní charakteristikou obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny. Blíže specifikuje finanční hospodaření obcí, jejich příjmy, výdaje a rozpočty. Čtvrtá kapitola je zaměřená na analýzu a komparaci rozvahy, výkazu zisku a ztráty a finanční ukazatele jednotlivých obcí.

Závěr diplomové práce je obsažen v páté kapitole. Zahrnuje zhodnocení celkového hospodaření obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny. Součástí závěru jsou návrhy na zlepšení činností v jednotlivých obcích.

Cílem této diplomové práce je provést analýzu a komparaci rozpočtů, výkazů zisku a ztráty, rozvah a finančních ukazatelů u obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny v letech 2014 až 2015. Metoda aplikovaná v teoretické části diplomové práce je především deskripce a základní teoretické vymezení všech pojmů. Pro vymezení od jednoduchých kategorií ke složitějším je použita metoda postupu. V praktické části diplomové práce je aplikována metoda komparace, díky níž je možno zkonfrontovat veškeré získané poznatky o obcích. Další metodou je teoretická a kritická analýza, které umožňují vytýčit danou problematiku. Získané poznatky jsou v diplomové práci shrnuty pomocí metody syntézy a vědeckého vysvětlení.

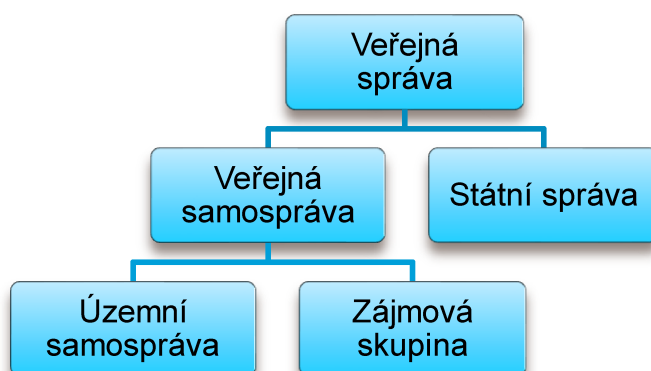
2 Základní charakteristika veřejné správy se zaměřením na obce

Veřejnou správu a její strukturu můžeme posuzovat ze dvou základních hledisek.

Prvním hlediskem je, zda veřejnou správu vykonává stát svými orgány jakožto státní správu. Stát také může přenechat určitý okruh problémů nestátním veřejnoprávním korporacím, které vše spravují autonomně. Z tohoto pohledu můžeme veřejnou správu chápat jako celek rozdělený na dva subsystémy, kterými jsou státní správa a samospráva, lépe řečeno veřejná samospráva. Stát uskutečňuje státní správu pomocí souhrnu institucí přímo nebo zprostředkovaně (územní samosprávou). Samospráva funguje na principu delegování správy na jiné nestátní subjekty. Disponuje zejména samostatností, jedná vlastním jménem a prostředky, které ji opravňuje zákon a stanovené předpisy. Může mít podobu územní samosprávy, kdy v takovém případě jde o zastupování zájmů určitého území (např. osob zde sídlících) nebo podobu zájmové samosprávy, ve které jde o zastupování zájmů osob se společnými zájmy (např. profesní komory).

Druhým možným hlediskem je geografický přístup, zde se jedná o ústřední, územní, eventuálně místní správu (viz schéma 2.1). Veřejnou správu může územní samospráva vykonávat na území menším než je stát, jako jsou například obce či kraje. [14]

Schéma 2.1 Schéma veřejné správy

Zdroj: [14] – vlastní zpracování

2.1 Neziskový sektor v České republice

Neziskový sektor pokrývá aktivity v oblastech, jež jsou pro fungování společnosti významné a zároveň je velmi důležité podotknout, že tyto aktivity nejsou pokrývány podnikatelskými subjekty. Orientace celého sektoru je zaměřená na uspokojování potřeb občanů v oblastech zdravotnictví, kultury, vzdělání, charity, sociálních služeb, životního prostředí či veřejné správy.

Pojem nezisková organizace není v České republice doposud upraven platným právním předpisem. Díky této skutečnosti se nejčastěji vychází z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů. V souvislosti s označením „nezisková organizace“ je důležité vymezit základní charakteristické znaky. Jedná se o právnické osoby s výjimkou organizačních složek státu, jejichž primárním cílem není dosažení zisku a ani nejsou založeny za účelem podnikání. Nedílnou součástí je uspokojování potřeb občanů a celé komunity, dále mohou být financovány z veřejných rozpočtů, ale není to nutnou podmínkou.

Organizace neziskového sektoru můžeme členit podle různých kritérií.

V souvislosti se zásadami financování:

- vládní neziskový sektor – např. organizační složky státu, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace,
- nevládní (soukromý) neziskový sektor – např. obecně prospěšné společnosti, nadace, politické strany a církve.

Podle zakladatele:

- veřejnoprávní organizace – založeny veřejnou správou a to buď státní správou nebo územní samosprávou,
- soukromoprávní organizace – založeny soukromou fyzickou nebo právnickou osobou,
- veřejnoprávní instituce – vznikají na základě zákonné povinnosti (např. veřejná vysoká škola). [8]

Podle právní normy:

- organizace zřízené podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- organizace zřízené dle ostatních platných zákonů pro neziskové organizace,
- organizace zřízené podle zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.

Podle vykazování účetních informací a účetnictví:

- organizace účtující dle vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví;
- organizace účtující dle vyhlášky č. 410/2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, zde řadíme organizace veřejného sektoru (územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy, svazy obcí, organizační složky státu. [8]

2.2 Územní samospráva v České republice

Jak již bylo řečeno, samospráva vedle státní správy zaujímá jednu ze dvou větví veřejné správy. Tato část veřejné správy je nezávislá a také není podřízená státní správě. Samosprávu je nutné rozlišovat na územní a zájmovou. [3]

V České republice existuje na úrovni územní samosprávy tzv. smíšený model, a to jak na úrovni obcí, tak i krajů. Pokud státní správu vykonávají orgány samosprávy, lze hovořit o přenesené státní správě, lépe řečeno o přenesené působnosti. Územní samospráva se dělí na dva celky:

- obce, což jsou základní územní samosprávné celky,
- kraje, které jsou vyšší územní samosprávné celky. [8, 14]

Velmi důležitý prvek územní samosprávy spočívá v tom, že zde nefunguje vztah nadřízenosti a podřízenosti, tedy žádná hierarchická struktura. Jednotlivým územně samosprávným celkům náleží samostatné kompetence, do nichž se nemůže jiný územní celek vměšovat. Veškerý rozsah působnosti je upraven pomocí ústavy, kde jsou vymezeny základní principy, přičemž jednotlivé specifikace jsou upraveny zvláštním zákonem. Samosprávu můžeme realizovat prostřednictvím volených orgánů, a to konkrétně zastupitelstev a také pomocí přímého hlasování obyvatel v místním referendu.

Rozsah působnosti obcí se dělí na samostatnou a přenesenou, kterou vykonávají v rozsahu stanoveném v zákoně. Obce se diferencují podle rozsahu přenesené působnosti na základní a širší rozsah přenesené působnosti. Základní rozsah působnosti má každá obec, širší rozsah působnosti znamená, že státní správu vykonávají v přenesené působnosti i na území druhých obcí, tedy pro obce příslušící do jejich správního obvodu. Toto jsou obce s pověřeným obecním úřadem. [14]

Vznik obcí a krajů je definován v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 250“). [8]

2.3 Obec

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 128“) říká, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, které tvoří územní celek. Obec existuje jako veřejnoprávní územní korporace se zakotveným právem na samosprávu. V právních vztazích vystupuje pod svým jménem a samozřejmě nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Velmi důležitý úkol pro samotnou obec je starost o všestranný rozvoj, péči a také má zajistit potřeby svých občanů. Přirozeně při plnění veškerých úkolů chrání veřejné zájmy, aby nebyly dotčeny. [17]

Základní charakteristiky obce

Do základního výčtu charakteristik obce zahrnujeme:

- 1) občany obce – všechny obce musí být obývány lidmi. Dle zákona je občanem obce fyzická osoba, hlášená trvalým pobytem v dané obci, která dosáhla věku 18 let a která je státním občanem České republiky;
- 2) vlastní území – toto území bývá nazýváno územní základ obce. Jakákoliv obec může vlastnit jedno nebo více katastrálních území;
- 3) samostatná působnost – znamená, že správa jednotlivých záležitostí obcí je provedena výlučně samostatně;
- 4) vystupuje vlastním jménem v právních vztazích a na vlastní odpovědnost;
- 5) starost o všestranný rozvoj území a ochrana veřejného zájmu;
- 6) hospodaření podle vlastního rozpočtu a správa vlastního majetku obce. [3]

2.3.1 Druhy obcí

Jakožto stěžejní prvek se obec může rozkládat na jednom či více katastrálních územích. Každé katastrální území se dále člení na jednotlivé části. Jednotlivé obce jsou začleněny do správních obvodů okresu a do územního obvodu vyššího územního samosprávného celku, což je kraj. [9]

Zákon č. 128 klasifikuje v § 3 a následujících tyto druhy obcí:

- obce, jež nejsou městy,
- města, jež získala statut města před 17. 5. 1954, pokud o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, která byla městem při nabytí účinnosti zákona č. 128 v roce 2001, s počtem obyvatel nad 3000,
- městys, což je obec, jež toto označení byla oprávněna používat před 17. 5. 1954 za podmínky, že požádají Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR,
- statutární města,
- hlavní město Praha. [10]

Na základě přenesené působnosti se rozeznávají kategorie obcí:

- obce,
- obce s matričním úřadem,

- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností, které zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti. [9]

2.3.2 Působnost obce

Obce získaly mnoho pravomocí a uskutečňují řadu činností, které jsou vymezeny zákonem a právními předpisy. Dílčí činnosti každé obce lze zařadit do dvou skupin podle působnosti na samostatné a přenesené. [3]

Do samostatné působnosti obce jsou zahrnuty činnosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Tyto činnosti jsou v rámci samostatné působnosti obce obsaženy v zákoně č. 128. Do samostatné působnosti obce patří především úkony klasifikované v § 84, § 85 a § 102 zákona č. 128, což zahrnuje:

- rozpočet a závěrečný účet obce,
- hospodaření obce,
- organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu,
- peněžní fondy obce,
- osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce,
- místní referendum,
- obecní policie,
- ukládání pokut za správní delikty,
- organizační složky obce a účast obce v právnických osobách,
- územní plán obce,
- vydání obecně závazných vyhlášek,
- program rozvoje atd.

Dále do samostatné působnosti podle zvláštních zákonů zahrnujeme:

- místní poplatky,
- zřízení jednotky dobrovolných hasičů,
- zřízení zdravotnických zařízení,
- zřízení a správa předškolních zařízení a základních škol,
- ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi atd. [14]

Pro výkon přenesené působnosti rozeznáváme tzv. třístupňové členění obcí podle výkonu státní správy. Přenesená působnost stanovená na základě zvláštních zákonů:

- 1) v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce, určenými tímto nebo jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona, v tomto případě je území obce správním obvodem,
- 2) v rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem,
- 3) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností vykonávána tímto úřadem. [17]

Ad 1) v rámci výkonu přenesené působnosti se může jednat o činnosti zahrnující vydávání nařízení, rozhodování o místních komunikacích, projednávání přestupků, správu drobných toků či ochranu přírody atd.

Ad 2) v rámci pověřeného obecního úřadu jsou obce oprávněny rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení, rozhodují o poskytování peněžitě či věcné dávky, zajišťují volby do Parlamentu České republiky atd.

Ad 3) v rámci rozšířené působnosti se jedná například o evidenci obyvatel, vedení registru obyvatel, živnostenský úřad, ochranu životního prostředí, vydávání občasných průkazů a cestovních dokladů, vydávání řidičských průkazů, sociálně právní ochranu dětí, péče o staré a zdravotně postižené atd. [14]

2.3.3 Orgány obce

Správné fungování obce je zajištěno pomocí orgánů obce, které nemají právní subjektivitu, ovšem obec sama o sobě právní subjektivitu má. Pomocí orgánů obce se vykonává samostatná a přenesená působnost.

Zastupitelstvo obce

Základním orgánem, který samostatně spravuje obec je zastupitelstvo. Je složeno z členů zastupitelstva, jejichž počet se na jednotlivé volební období posuzuje pomocí zákona č. 128. Množství zastupitelů se určuje zejména podle počtu obyvatel dané obce či velikosti územního obvodu (viz tabulka 2.1). [14, 17]

Tabulka 2.1 Počet členů zastupitelstva

POČET OBYVATEL	POČET ČLENŮ ZASTUPITELSTVA
do 500 obyvatel	5 až 15
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45
nad 150 000 obyvatel	35 až 55

Zdroj: [17] – vlastní zpracování

Zastupitelstvo obce jakožto orgán spravující obec má své pravomoce taxativně vyjádřeny v zákoně č. 128 (§ 84 a § 85), mezi nejdůležitější můžeme zařadit:

- řešit a rozhodovat se ve věcech patřících do samostatné působnosti,
- schvalovat program rozvoje obce či rozpočet obce,
- zřizovat peněžní fondy, příspěvkové organizace a organizační složky obce,
- vydávat obecně závazné vyhlášky,
- poskytovat věcné dary a dotace,
- zřídit kontrolní orgány (výbory) atd. [17]

Rada obce

Výkonný orgán je rada obce, složená ze starosty a zvolených členů zastupitelstva. Rada obce podobně jako starosta se zodpovídá za svou činnost zastupitelstvu. Hlavní funkcí jakožto výkonného orgánu je spravovat činnosti v okruhu samostatné působnosti, také může rozhodovat v okruhu přenesené působnosti, ale jen pokud tak stanoví zákon. Tak jako zastupitelstvo může zřídit výbory, může i rada obce zřídit komisi jako poradní orgán. Komise může být zřízena mimo jiné i pro výkon přenesené působnosti obce. [17]

Obecní úřad

Obecní úřad realizuje rozhodnutí v rámci samosprávy a zajišťuje výkon přenesené působnosti. U obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností představuje výkon přenesené působnosti významnou část agendy obecního úřadu. Tento orgán je tvořen ze starosty, místostarosty či místostarostů,

tajemníka, a to pouze v případě zřízení této funkce a zaměstnanců obce. Obecní úřad může být členěn v rámci vnitřního systému na odbory a oddělení. Mnohokrát v praxi u větších statutárních měst jsou jejich magistrály členěny na úseky nebo na samostatné úřady, například technický úřad nebo ekonomický úřad. [4]

Jak již bylo řečeno, obecní úřad zajišťuje výkon samostatné a přenesené působnosti. Do samostatné působnosti jsou zahrnuty povinnosti:

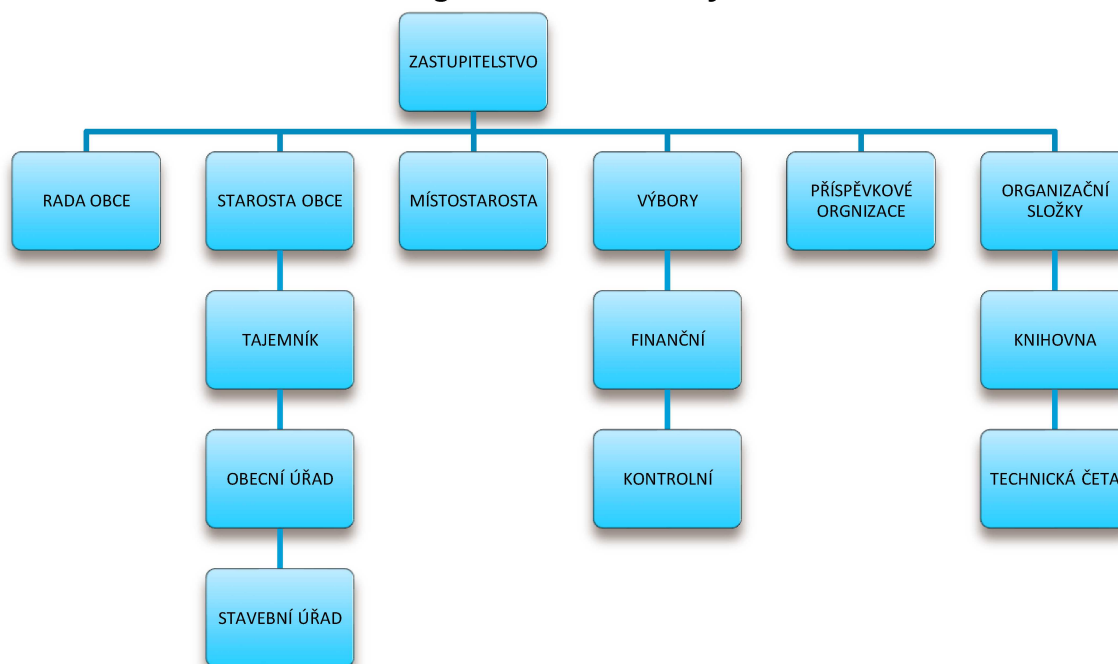
- plnit úkoly uložené zastupitelstvem či radou obce,
- pomáhat výborům a komisím,
- rozhodovat v rámci zákona č. 128 nebo zvláštního zákona. [17]

Pokud se zaměříme na přenesenou působnost, jsou zde především úkoly zajišťující výkon státní správy, které byly delegovány na základě zákona. [4]

Starosta obce

Z řad zastupitelstva je volen starosta a místostarosta, který zastupuje v době nepřítomnosti starostu. Starosta je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu a jeho základní náplní práce je zastoupení obce navenek. Dále svolává zastupitelstvo obce a radu obce, přičemž zpravidla i toto zasedání řídí. V čele obecního úřadu stojí starosta, který je nadřízený zaměstnancům obce (viz schéma 2.2). [17]

Schéma 2.2 Schéma organizační struktury obce

Zdroj: vlastní zpracování

2.3.4 Právní předpisy

Obec, a tudíž i samotný obecní úřad se při výkonu činnosti musí řídit řadou legislativních nařízení. Oblast samostatné působnosti pokrývají zákony a obecně závazné předpisy, nejvíce se tedy jedná o nařízení vlády a vyhlášky ministerstev. V oblasti přenesené působnosti a při výkonu státní správy se jedná o obecně závazné právní předpisy, a to zejména o směrnice ministerstev a usnesení vlády. Oblast účetnictví je upravena především zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 410/2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a Českými účetními standardy č. 701 až č. 710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2.3.5 Místní poplatky

Místní poplatek je vybírán na základě zákona č. 565/1990 Sb., zákon České národní rady o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 565“) a samozřejmě je v souladu s Listinou základních práv a svobod. Je to specifický druh platby, který je hrazen obci. Stanovení sazby, vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnosti, lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti případné úlevy patří do samostatné působnosti obce, která tento poplatek zavede pomocí obecně závazné vyhlášky. Pokud nastane situace nezaplacení poplatku poplatníkem včas nebo ve správné výši, obecní úřad jim vyměří platební výměr. Dále v souladu se zákonem č. 565 může obecní úřad zvýšit až na trojnásobek nezaplacený poplatek. Zákonnou možností obce je stanovení místních poplatků, nejde tedy o povinnost obce, díky čemuž obec nemusí vydávat obecně závazné vyhlášky. Pokud se obec rozhodne stanovit místní poplatek, musí stanovit pouze takový poplatek, který je uveden v § 1 zákona č. 565. [4]

Do konečného seznamu všech místních poplatků se zahrnuje:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,

- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. [20]

Poplatek ze psů platí držitel psa obci příslušné podle místa trvalého pobytu či sídla. Tento poplatek spadá na psy starší 3 měsíců. Sazba může být určena až na 1 500 Kč za kalendářní rok na jednoho psa. U druhého a každého dalšího psa může obec tuto hranici sazby zvýšit až o 50 %. Základním účelem poplatku ze psa není posílit obecní rozpočet, jak by se mohlo zdát, ale snižovat nebo dokonce v některých extrémních případech vyrovnávat negativní důsledky spojené s chováním psů. [4, 20]

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt se vztahuje na fyzické osoby, které dočasně za úplatu pobývají v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace. Tento poplatek vybírá ve stanovené výši ubytovatel a dále jej odvede příslušné obci. Sazba poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt může být až 15 Kč za osobu a za každý i započatý den pobytu. [20]

Poplatek za užívání veřejného prostranství se vztahuje na fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství. Tento poplatek je také uvalen na zvláštní užívání veřejného prostranství, což může být provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek atd. Sazba činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den.

Poplatek ze vstupného hradí fyzické nebo právnické osoby pořádající akci. Poplatek je vybírán ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akci. Sazba je určena až na 20 % z celkové částky vybraného vstupného. [4, 20]

Poplatek z ubytovací kapacity je povinen zaplatit ubytovatel, který přechodné ubytování poskytl. Poplatku nepodléhají zařízení sloužící pro přechodné ubytování studentů a žáků, ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních, pokud nejsou užívána jako hotelová zařízení a v zařízeních sloužících sociálním a charitativním účelům. Sazba činí až 6 Kč za každé využití lůžko na den. [4]

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst je uvalen na fyzické a právnické osoby, kterým bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem. Za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do jinak zakázaných míst příslušnou dopravní značkou je tento poplatek vybírán. Sazba je stanovena až na 200 Kč za každý započatý den. [20]

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů se vztahuje na fyzické osoby mající trvalý pobyt v obci, přechodný pobyt cizinců delší 3 měsíců a na osoby, jimž je udělena mezinárodní ochrana. Poplatek se platí obci a výši sazby tvoří částka až 250 Kč za osobu a kalendářní rok a částka stanovená na základě skutečných nákladů obce až 750 Kč za osobu a kalendářní rok. [20]

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace platí vlastník pozemku. Výše sazby poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Pomocí obecně závazné vyhlášky je stanovena výše sazby na 1 m² zhodnoceného stavebního pozemku. [4]

2.3.6 Finanční výkazy a sestavy

Vyhláška č. 410/2009, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané

účetní jednotky stanovuje, že účetní závěrka se skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přílohy, přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách ve vlastním kapitálu. Ve vyhlášce je dále upraveno uspořádání a obsahová náplň jednotlivých položek. Celá účetní závěrka je sestavována v české měně.

Rozvaha

Po reformě v účetnictví, lépe řečeno po roku 2010 se mění i uspořádání rozvahy v oblasti územní samosprávy, a ta se přibližuje více modelu podnikatelské rozvahy. Vychází se ze základní bilanční rovnice, kde aktiva = pasiva. Strana aktiv se skládá ze čtyř sloupců, a to sloupce brutto, korekce, netto pro běžné období a sloupec netto pro minulé období. Strana pasiv má pouze dva sloupce, kde je hodnota z minulého období a hodnota ke dni účetní závěrky. [8]

Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty zachycuje konečné zůstatky syntetických účtů nákladů, výnosů, výsledku před zdaněním a výsledku hospodaření za běžné účetní období. Tyto výsledky se vykazují zvlášť za hlavní činnost a hospodářskou činnost účetní jednoty. Základní podoba se může přirovnat ke čtyřem sloupcům, dva sloupce jsou vymezeny pro běžné období, to se dále dělí na hlavní činnost a hospodářskou činnost a zbylé dva sloupce jsou vyčleněny pro minulé období, které se dělí také na hlavní činnost a hospodářskou činnost. [7 ,8]

Příloha

Příloha jakožto jediný výkaz umožňuje účetní jednotce vysvětlit a doplnit informace, které mohou ovlivnit rozhodování. Dále umožňuje okomentovat jednotlivé části účetní závěrky. [7]

Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích zachycuje přírůstky a úbytky peněžních prostředků náležící do běžného období. Tento přehled je uspořádán do tří hlavních skupin, jimiž jsou peněžní toky z provozní činnosti, peněžní toky z dlouhodobých aktiv a peněžní toky z vlastního kapitálu, dlouhodobých závazků a dlouhodobých pohledávek. [7, 8]

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu se detailně zaměřuje na položku vlastního kapitálu z rozvahy. Jsou zde uvedeny informace o změnách a uspořádání vlastního kapitálu. Tento výkaz obsahuje čtyři sloupce, první sloupec zaujímá minulé období, druhý sloupec zvýšení stavu, třetí sloupec snížení stavu a čtvrtý sloupec běžné období. [8]

Hodnocení plnění rozpočtu Fin 2 – 12 M

Účetnictví obcí lze popsat jako propojený systém skládající se z účetnictví na bázi příjmů a výdajů a účetnictví na bázi nákladů a výnosů. Za podmínky, že základními výkazy pro účetnictví na bázi nákladů a výnosů (akruální účetnictví) jsou rozvaha a výkaz zisku a ztráty, pak pro účetnictví na bázi příjmů a výdajů jsou důležitými výkazy přehled o peněžních tocích a výkaz hodnocení plnění rozpočtu Fin 2 – 12 M. Obce musí tento výkaz podávat měsíčně státu do centrálního systému účetních informací. Každý krajský úřad stanoví sám obcím, které náleží do jeho působnosti, termín předání výkazu Fin 2 – 12 M tak, aby měl dostačenou časovou rezervu na kontrolu správnosti a úplnosti. [7, 16]

2.3.7 Příjmy a výdaje

Jak již bylo řečeno, územní rozpočet se člení na běžnou a kapitálovou část rozpočtu, což je klíčové i pro členění jednotlivých příjmů.

Nejdříve se zaměříme na běžné příjmy, tedy příjmy každoročně se opakující, určené na financování běžné či opakující se činnosti. Klasifikují se podle:

a) charakteru

- na daňové příjmy, které jsou dány legislativou formou povinné platby,
- na nedaňové příjmy, jež zahrnují všechny ostatní příjmy dané legislativou

b) původu

- na vlastní příjmy zahrnující místní daně, svěřenecké daně, sdílené daně, správní daně a nedaňové příjmy,
- na nenávratné transfery, které obsahují dotace, a příjmy od jiných subjektů,

- na návratné transfery, které mohou být od bankovního sektoru nebo transfery využívané v rámci rozpočtové soustavy, jako jsou krátkodobé půjčky neinvestičního charakteru. [10]

Další jsou kapitálové příjmy, jež mají jednorázový charakter, zpravidla se využívají pro financování dlouhodobých potřeb obce. Klasifikují se na příjmy:

- a) vlastní, které zahrnují obvykle prodej majetku či cenných papírů,
- b) nenávratné transfery, jež zahrnují dotace ze státního rozpočtu či státních účelových fondů, příjmy od jiných subjektů a finanční prostředky z Evropské unie,
- c) návratné transfery zaměřené na střednědobé a dlouhodobé investiční úvěry. [10]

Tak jako příjmy se i výdaje člení na běžné a kapitálové. Do běžných výdajů se zahrnuje financování běžných, tedy pravidelně se opakujících potřeb. Zahrnují především neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery a neinvestiční půjčky krátkodobého charakteru.

Kapitálové výdaje jsou určeny pro investování a splácení půjček. Tyto výdaje jsou financovány z kapitálové části rozpočtu. Obsahují především investiční výdaje, nákup akcií a majetkových podílů, kapitálové transfery, investiční půjčky a ostatní výdaje. [10, 11]

2.4 Finanční hospodaření obce

„Předpokladem úspěšného fungování státu i každé úrovně, resp. subjektu, územní samosprávy a důležitým finančním nástrojem k zabezpečení úkolů a činnosti na jednotlivých úrovních je příslušný veřejný rozpočet, v širších souvislostech můžeme mluvit o soustavě veřejných rozpočtů“, jak tvrdí Peková (2008, s. 94).

Rozpočtová soustava se skládá z veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů. Do veřejných rozpočtů řadíme státní rozpočet, rozpočty obcí a měst, rozpočty krajů, rozpočty příspěvkových organizací, rozpočty dobrovolných svazků obcí, rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti. Mimorozpočtové fondy se skládají ze

státních fondů, mimorozpočtových fondů měst a obcí a mimorozpočtových fondů na úrovni krajů. [12]

2.4.1 Rozpočet

Nutností pro správné hospodaření obcí je vytvářet rozpočty, jednotlivé obce tyto rozpočty tvoří na základě zákona č. 128 a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočet lze považovat za finanční plán, který je zhotoven na jedno rozpočtové období, jež je shodné s kalendářním rokem. Primární účel rozpočtu je efektivní využití veškerých finančních zdrojů. Obsah rozpočtu se skládá z přehledu o příjmech, výdajích, peněžních operacích a tvorby případně použití peněžních fondů, jež jsou předpokládány v rozpočtovém roce. Operace týkající se cizích prostředků a sdružených prostředků se odehrávají mimo rozpočet. [6, 8, 18]

Rozpočet v sobě snoubí více funkci a je současně:

- 1) bilanci,
- 2) peněžní fond,
- 3) finanční plán,
- 4) nástroj řízení a politiky. [12]

Ad 1) Z účetního hlediska nahlížíme na rozpočet jako na bilanci. V průběhu rozpočtového období přicházejí běžné příjmy a výdaje (zpravidla se opakující) a kapitálové příjmy a výdaje (většinou jednorázové). Rozpočet musí být z účetního hlediska vždy vyrovnaný. Z praxe můžou nastat tři situace stavu rozpočtu:

- 1) vyrovnaný – příjmy a výdaje jsou si rovny,
- 2) přebytkový – příjmy jsou větší než výdaje, pokud tento stav nastane je nutné rozpočet formálně vyrovnat, a to převedením přebytku do rezerv, do aktiv,
- 3) schodkový – příjmy jsou menší než výdaje, rozpočet se také musí vyrovnat pomocí finančních rezerv, návratnými finančními prostředky.

Vždy se sestavuje pouze jeden rozpočet, avšak pro účely rozpočtových analýz či plánování je nutné mít vnitřní členění na běžnou a kapitálovou bilanci. [12]

Běžná část rozpočtu se opírá o každoročně se opakující běžné příjmy a výdaje, které lze plánovat. Nicméně se vyskytují i běžné příjmy a výdaje, které mají nahodilý charakter (viz schéma 2.3). Tato část rozpočtu by měla být spíše vyrovnaná nebo přebytková, dlouhodobě schodkový rozpočet naznačuje špatné hospodaření a je nutno provést analýzu. [10]

Schéma 2.3 Obecné schéma běžné části rozpočtu

PŘÍJMY	VÝDAJE
Daňové:	Všeobecné veřejné služby (veřejná správa atd.)
Svěřené daně	Veřejný pořádek (policie, hasiči atd.)
Sdílené daně	Vzdělání
Místní (a regionální) daně	Péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.)
Správní poplatky (daně)	Bydlení
Nedaňové:	Komunální služby
Uživatelské poplatky za služby	Na podnikání
Příjmy od vlastních neziskových organizací	Ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.)
Zisk z podnikání	Placené úroky
Ostatní	Běžné dotace jiným rozpočtům
Běžné (neinvestiční) dotace ze státního rozpočtu	
Běžné (neinvestiční) dotace ze státních fondů	
Přijaté transfery:	
Od územních rozpočtů	
Ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, za sankce atd.)	
(saldo-přebytek)	(saldo-schodek)

Zdroj: [10] – vlastní zpracování

Kapitálová část je zaměřená na příjmy a výdaje přesahující rozpočtové období, které jsou zpravidla jednorázové a neopakovatelné (viz schéma 2.4). Obec se samozřejmě snaží o vyrovnaný rozpočet, pokud to není možné, může schodek vyrovnat návratnými příjmy. [10, 11]

Schéma 2.4 Obecné schéma kapitálové části rozpočtu

PŘÍJMY	VÝDAJE
Z prodeje majetku	Na investice
Kapitálové (investiční) přijaté dotace z rozpočtové soustavy	Kapitálové dotace jiným rozpočtům
Příjmy z investičních úvěrů a půjček apod.	Na nákup obligací, akcií
Příjmy z emise vlastních obligací	Poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
Dary na investice	Splátky dříve přijatých půjček
Přebytek běžné části rozpočtu	Na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj: [10] – vlastní zpracování

Ad 2) Veřejný fond ve smyslu peněžního fondu má dvě stěžejní pojetí. Prvním je stavové pojetí, u kterého se díváme na množství peněžních prostředků koncentrovaných v daném rozpočtu. Druhé pojetí se soustředí na charakter peněžních vztahů. Zde se pracuje s principy nedobrovolnosti, neekvivalence a nenávratnosti. Využívají se zpravidla nenávratné příjmy a nenávratné výdaje, za určitých podmínek je možno využívat i bezúročné návratné půjčky. [12]

Ad 3) Veřejný rozpočet jakožto finanční plán je významný pro vybrané rozpočtové období. Důležité je podotknout, že rozpočet je toková veličina. V průběhu rozpočtového období se postupně vyskytují plánované i neplánované příjmy, které řadíme na příjmový účet, a taktéž se vyskytují plánované i neplánované potřeby, jež jsou součástí výdajového účtu. Tok jednotlivých příjmů a výdajů ovlivňují různé vlivy, které se obec snaží korigovat pomocí:

- krátkodobého plánování – typ platebního kalendáře,
- rozpočtového plánování,
- rozpočtového výhledu,
- monitoringu a kontroly. [9]

Ad 4) V dalším případě se na rozpočet podíváte jako na nástroj prosazování politických cílů a řízení. Hlavní je uvědomit si, že rozpočet je výsledkem odpovědného řízení sociálně–ekonomického rozvoje, a to při omezených rozpočtových zdrojích. Rozpočty se postupně stávají i nástrojem ovlivňující dlouhodobý ekonomický potenciál územně samosprávného celku. [10]

2.4.2 Rozpočtový proces

Veškeré etapy rozpočtového procesu obvykle trvají 1,5 – 2 roky. Tento proces je primárním nástrojem, pomocí něhož obce dosahují vytýčených cílů a vnitřní soudržnosti rozpočtové politiky. Rozpočtový výhled se vytváří na několik let dopředu.

Základní etapy rozpočtového procesu zahrnují činnosti:

- stanovení priorit obce a s tím související vytvoření návrhu rozpočtu,
- prokonzultování, schválení rozpočtu a provedení případných oprav,
- hospodaření a realizování daného rozpočtu v rozpočtovém období,
- provedení průběžné kontroly,
- vytvoření přehledu o skutečném vývoji plnění rozpočtu,
- závěrečné vyhodnocení a objasnění hospodaření. [6, 10]

Rozpočet musí být připravován v souladu s předem stanovenými zásadami a principy, jeho účelem je odrážet co nejobjektivněji potřeby obce. Do výchozích principů sestavení rozpočtu lze zahrnout:

- otevřenost rozpočtového procesu, jež umožňuje naplnění rozpočtové politiky,
- efektivnost, která je do značné míry závislá na rozdělení kompetencí,
- vyváženost, kterou demonstrujeme pomocí rozsahu, struktury a závazných ukazatelích rozpočtu. [6]

Do počátečních zásad pro sestavení rozpočtu je možné zahrnout:

- pravidelné sestavování a schvalování rozpočtu,
- pravdivost a reálnost rozpočtu,
- jednotnost a úplnost rozpočtu,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu,
- hospodárnost,
- finanční kontrola či účetní audit,
- zveřejňování. [10]

Přípravné činnosti pro sestavení návrhu rozpočtu začínají obvykle o půl roku dříve, než započne nové rozpočtové období. Obec sestavuje rozpočet v návaznosti na

střednědobý výhled rozpočtu a na základě rozpočtu kraje, rozpisu státního rozpočtu či rozpočtového provizoria. Rozpočtové provizorium nastane v případě, pokud není schválen návrh rozpočtu do začátku rozpočtového období. Návrh rozpočtu je nutné zveřejnit na internetových stránkách a na úřední desce do 15 dnů přede dnem zahájení projednávání daného rozpočtu. Obec již schválený rozpočet zveřejní na internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení. [19]

2.4.3 Střednědobý výhled rozpočtu

Dle zákona č. 250 je definován střednědobý výhled rozpočtu jako nástroj střednědobého finančního plánování a hospodaření sloužícího obcím. Výhled se zpravidla vytváří do budoucna na 2 až 5 roků po schválení ročního rozpočtu, což znamená, že pokud máme rozpočet schválený na rok 2018, musí obec mít alespoň rozpočtové výhledy na roky 2019 a 2020. Zákon č. 250 sice přesně neukládá, kdy má být rozpočtový výhled schválen, ale ukládá povinnost zveřejnit na internetových stránkách a na úřední desce návrh rozpočtového výhledu nejméně 15 dnů dopředu před zahájením jeho projednávání. Schválený rozpočtový výhled potom musí obec zveřejnit do 30 dnů ode dne schválení. [6]

Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje komplexní údaje o:

- příjmech,
- výdajích,
- dlouhodobých závazcích,
- pohledávkách,
- finančních zdrojích,
- potřebách dlouhodobě realizovatelných záměrů. [19]

2.4.4 Rozpočtová skladba

Pomocí rozpočtové skladby jsou rozděleny všechny peněžní operace veřejných rozpočtů. Operace související s podnikatelskou činností nejsou předmětem rozpočtové skladby. V této skladbě se díváme na veškeré příjmy a výdaje jako na peněžní operace. Legislativní úpravu lze nalézt ve vyhlášce č. 323/2002 Sb., o

rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. V České republice je rozpočtová skladba tříděna podle odpovědností, druhu a odvětví.

Odpovědnostní třídění není pro obce povinné, a tudíž není nutné podle tohoto třídění sestavovat rozpočtovou skladbu. Vychází z institucionálního pojetí rozpočtové soustavy.

Druhové třídění zprostředkovává propojení s účetnictvím a je zároveň jedno z nejdůležitějších třídění v rozpočtové skladbě. Veškeré operace dělíme do tří skupin, a to na příjmy, výdaje a financování. Druhov

é členění odlišuje třídu (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a jednotlivé položky (čtyřmístný kód). Příjmy jsou děleny na vlastní příjmy (běžné i kapitálové) a přijaté dotace. Jsou rozděleny do 1. třídy – daňové příjmy, 2. třídy – nedaňové příjmy a 3. třídy – kapitálové příjmy. Vlastní příjmy jsou zahrnuty do 4. třídy – přijaté dotace. Výdaje jsou sledovány v 5. třídě – běžné výdaje a 6. třídě – kapitálové výdaje. Specifické postavení zaujímá financování, které je v 8. třídě – financování.

Odvětvové třídění je prováděno, aby byla možnost zjistit, jak jsou vynakládány finanční prostředky. Aplikuje rozdělení na skupiny (jednomístný kód), oddíly (dvoumístný kód), pododdíly (třímístný kód) a paragrafy (čtyřmístný kód). Toto třídění se týká nenávratných příjmů, které jsou dále děleny do šesti skupin. [12]

2.5 Finanční analýza

Finanční analýza se zpravidla zabývá vyhodnocením a interpretací finančních údajů a relevantních informací. Zaměřuje se na provozní i na finanční situaci. Z provozního hlediska se zaměřujeme na to, jak obec využívá své prostředky, tedy svůj majetek. Finanční hledisko se nejvíce zaměřuje na schopnost plnit své závazky. Klíčem k úspěchu a správně vyhotovené finanční analýze je pochopení všech finančních nástrojů a jejich následné nejefektivnější využití. Pomocí finanční analýzy nelze zaznamenat všechny podvody a manipulace, ale jsou výstražné znaky, jež napomáhají tato rizika určit. [11, 13]

V oblasti územní samosprávy se finanční analýza zabývá běžným hospodařením, investiční činností a hospodařením s majetkem. Do podrobnější finanční analýzy lze zahrnout:

- analýzu hospodaření v běžném rozpočtu – zkoumají se jednotlivé příjmy a výdaje, včetně analýzy obligatorních výdajů a náhodných příjmu a výdajů,
- analýzu druhů příjmů a výdajů – zaměřuje se hlavně na to, zda může tato skupina ovlivnit rozhodování obcí,
- analýzu salda běžného rozpočtu – zkoumá především faktory, jež mohou ovlivnit saldo,
- analýzu dosahovaných úspor oproti rozpočtové výši – zkoumá možnost ovlivnitelnost a efektivnost,
- analýzu investičních výdajů a příjmu – zkoumá především strukturu a možnost ovlivnitelnosti,
- analýzu nákladů na údržbu a správu majetku – především zvažuje jejich efektivnost,
- analýzu vytváření a využívání rezerv,
- analýzu závazků – zaměřuje se na strukturu, jak z věcného, tak i časového hlediska,
- analýzu majetku – dívá se na způsob a intenzitu využití majetku,
- analýzu celkových provozních nákladů – zkoumá věcnou a účelovou strukturu jejich vývoje a opodstatnitelnost. [3, 10]

2.5.1 Metody finanční analýzy

Podle složitosti matematických operací lze využít pro zpracování dat zpravidla elementární (základní) nebo vyšší metody. Elementární metody vycházejí ze základních matematických operací, jako jsou sčítání, odčítání, násobení, dělení či procentní počet. V praxi je tato metoda značně rozšířená, jelikož se vyznačuje jednoduchostí zpracování a snadnou interpretací. Citelnou nevýhodou této metody je až příliš velké zjednodušení, v důsledku čehož nemusí podávat vždy pravdivý obraz o skutečnosti. Zpravidla se do elementární metody zahrnují následující analýzy:

- absolutních ukazatelů,
- rozdílových a tokových ukazatelů,

- poměrových ukazatelů,
- soustav ukazatelů.

Vyšší metody finanční analýzy jsou oproti elementárním metodám náročnější, a to především v oblasti matematických operací a v postupech. Tyto metody jsou velice náročné nejen v souvislosti s matematicko-statistickými postupy, ale také z hlediska technické náročnosti. Obec musí mít velmi dobré softwarové vybavení na použití vyšších metod. Využití vyšších metod finanční analýzy přináší obci rozsáhlý a propojený pohled na zkoumané veličiny. Toto ovšem nezaručuje větší úspěšnost hospodaření obce. Nejdůležitějším pravidlem při finanční analýze je logické a ekonomické uvažování a samozřejmě znalost procesů a jednotlivých ukazatelů. [8]

2.5.2 Ukazatele finanční analýzy

Pokud se přihlédne na specifika finančního hospodaření municipálních celků, je velice důležité vyselektovat vhodné ukazatele. Významnost jednotlivých ukazatelů se značně liší, zatímco některé ukazatele mají pouze dokreslující charakter, jiné ukazatele jsou významné samy o sobě. Do ukazatelů pro finanční analýzu obcí se zahrnují následující:

- ukazatele autarkie,
- ukazatele rentability,
- ukazatele míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele financování,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele rozvoje či útlumu,
- ukazatele produktivity. [8]

Ukazatel autarkie

Výše ukazatele znázorňuje, jak moc je daná obec soběstačná. Jestli dokáže pokrýt veškeré své náklady z hlavní činnosti svými výnosy. Nejlépe by měl ukazatel dosahovat hodnot vyšších než 1, což znamená že jsou výnosy vyšší než náklady. [5]

$$autarkie = \frac{\text{výnosy z hlavní činnosti}}{\text{náklady na hlavní činnost}} \quad (2.1)$$

Ukazatel rentability

Tento ukazatel je velice diskutabilní, a to hlavně z důvodu, že municipální celky mají vedle hlavní činnosti i doplňkovou činnost. U obcí je cílem v oblasti hlavní činnosti především vyrovnané hospodaření, tudíž mít vyrovnanost v položkách nákladů a výnosů. Oproti tomu v oblasti doplňkové činnosti se obec snaží o maximalizaci zisku. V případě posuzování vhodnosti ukazatele je nutné se zamyslet nad tím, zda daná organizace má za svůj hlavní cíl tvorbu zisku, nebo vyrovnané hospodářství. Je velice vhodné u obcí odlišit hlavní činnost pomocí ukazatele autarkie a vedlejší činnost pomocí ukazatele rentability. [8]

$$rentabilita = \frac{\text{výstup}}{\text{vynaložené prostředky}} \quad (2.2)$$

Ukazatel nákladové rentability

Vyjadřuje míru využití vynaložených prostředků u obce. Tento ukazatel porovnává užitný efekt se vstupy. Jako užitný efekt můžeme použít jakýkoliv výsledek hospodaření, zisk či úsporu nebo jiný obdobný výsledek. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím jsou vynaložené prostředky využívány účinněji. [5]

$$rentabilita \text{ nákladů} = \frac{\text{hospodářský výsledek}}{\text{náklady na činnost}} \quad (2.3)$$

Ukazatele aktivity

Je více ukazatelů aktivity, které lze doporučit pro hodnocení municipálních celků.

Obrát kapitálu – vyjadřuje, jak velká část celkových aktiv se obrátí v ročních výnosech.

$$obrat \text{ kapitálu} = \frac{\text{výnosy (hlavní činnost)}}{\text{pasiva (vlastní kapitál a cizí zdroje)}} \quad (2.4)$$

Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech – popisuje, jak velká část stálých aktiv se obrátí v ročních výnosech. Jinak řečeno, jak rychle se obnoví stálá aktiva ze

získaných ročních výnosů. Výsledná hodnota vyjadřuje počet let, čím nižší je hodnota ukazatele (méně let), tím je vyšší intenzita využití stálých aktiv při tvorbě jednotlivých výkonů.

$$\text{míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech} = \frac{\text{stálá aktiva}}{\text{výnosy (hlavní činnost)}} \quad (2.5)$$

Doba obratu pohledávek – vyjadřuje, za jak dlouho byly v průměru uhrazeny pohledávky.

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky} \times 360}{\text{výnosy (hlavní činnost)}} \quad (2.6)$$

Poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků – je pouze doplňující ukazatele aktivity. Z ekonomického hlediska by měla být doba obratu pohledávek nižší než doba obratu závazků. Čím je hodnota ukazatele nižší, tím je lepší situace municipálního celku. [8]

$$\text{poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků} = \frac{\frac{\text{pohledávky} \times 360}{\text{výnosy}}}{\frac{\text{závazky}}{\text{provozní náklady}}} \quad (2.7)$$

Ukazatele likvidity

Likvidnost vyjadřuje schopnost obce přeměnit majetek na peníze. U municipálních celků jsou ukazatelé likvidity ovlivněny hlavně mírou výskytu zásob a pohledávek.

Okamžitá likvidita – vyjadřuje schopnost zaplatit krátkodobé závazky. Obvyklá hodnota je v rozmezích 0,2 až 1.

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.8)$$

Pohotová likvidita – vyjadřuje kolika penězi pohledávek a hotovosti je pokryta jedna koruna krátkodobých závazků. Doporučená hodnota je v mezích 1 až 1,5. Pokud

je hodnota větší než 1, může být ohrožena solventnost obce, a pokud je menší než 1, je snížena výnosnost obce.

$$\text{pohotov\'a likvidita} = \frac{\text{ob\text{e}žn\'a aktiva - z\'asoby}}{\text{kr\'atkodob\'e z\'avazky}} \quad (2.9)$$

Běžná likvidita – vyjadřuje, kolika penězi z celkových oběžných aktiv je pokryta jedna koruna krátkodobých závazků. Ukazatel by se měl pohybovat v rozmezích 1,5 až 2,5. [15]

$$\text{běžn\'a likvidita} = \frac{\text{ob\text{e}žn\'a aktiva}}{\text{kr\'atkodob\'e z\'avazky}} \quad (2.10)$$

Ukazatele financování

Míra oddlužování – říká nám, kolik je potřeba vzít z vytvořeného cash flow, abychom uhradili podíl cizích zdrojů za jeden rok. [8]

$$\text{m\'ira oddlužování} = \frac{\text{cash flow}}{\text{cizí kapitál}} \quad (2.11)$$

$$\text{cash flow} = \text{hospodářský výsledek} + \text{odpisy} + \text{přírůstek rezerv} \quad (2.12)$$

Ukazatele investičního rozvoje či útlumu

Tyto ukazatele charakterizují stav a hospodaření s dlouhodobým majetkem obcí. [8]

$$\text{koeficient opotřebení dlouhodobého majetku} = \frac{\text{opr\'avky}}{\text{dlouhodob\'a aktiva (pořizovací cena)}} \quad (2.13)$$

$$\text{m\'ira investičního rozvoje} = \frac{\text{investice celkem (brutto)}}{\text{odpisy}} \quad (2.14)$$

Ukazatele produktivity

Jsou pouze obměnou ukazatelů rentability. [8]

$$\textit{produktivita práce z přidané hodnoty} = \frac{\textit{přidaná hodnota}}{\textit{počet pracovníků}} \quad (2.15)$$

$$\textit{produktivita kapitálu z přidané hodnoty} = \frac{\textit{přidaná účetní hodnota}}{\textit{celkový kapitál}} \quad (2.16)$$

3 Charakteristika, analýza a komparace příjmů a výdajů vybraných obcí

Kapitola je zaměřená na popis a analýzu vybraných obcí z Jihomoravského kraje, okresu Hodonín. V úvodu se lze seznámit s historií, organizační strukturou, vybaveností a samozřejmě s hospodařením obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny v letech 2014, 2015 a 2016. Obce jsou spjaté řadou historických událostí a byly zvoleny díky úzké součinnosti. Hroznová Lhota vykonává matriční povinnosti pro obce Tasov, Kozojídky a Žeraviny.

Ve třetí kapitole jsou rozebrány příjmy a výdaje všech analyzovaných obcí. Je provedeno srovnání na časové ose a zpracován vývoj v jednotlivých letech. Příjmy jsou znázorněny pomocí druhového členění, podrobněji je analyzována složka daňových příjmů. V rámci daňových příjmů jsou do větší hloubky rozebrány místní poplatky. Výdaje jsou analyzovány, jak pomocí druhového členění, tak i pomocí odvětvového členění. Důležitou součástí třetí kapitoly je komparace schváleného a skutečného rozpočtu.

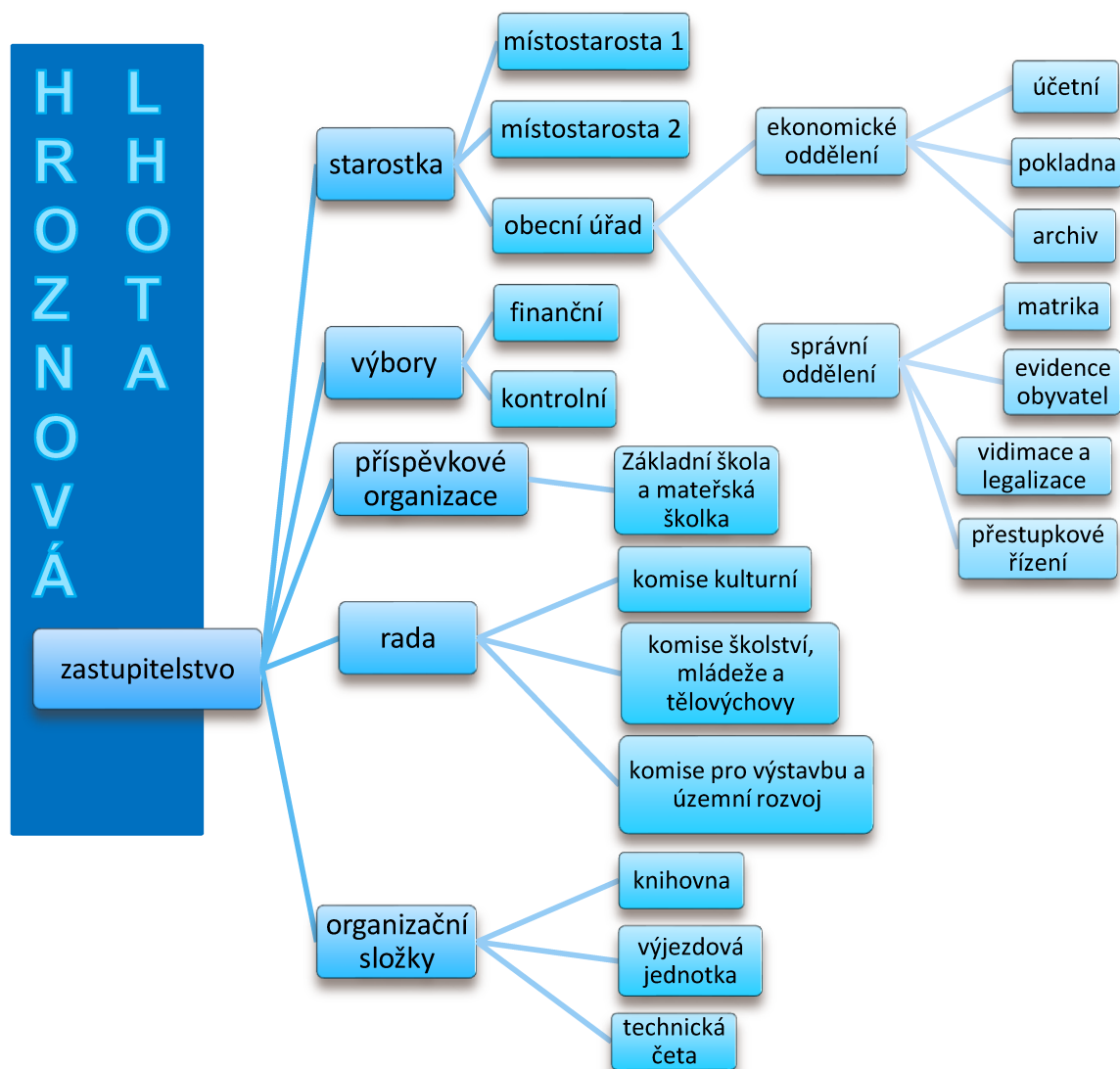
3.1 Hroznová Lhota

Moravské zemské desky prvně zmiňují Hroznovou Lhotu v roce 1415, jakožto součást ostrožského panství. Husitské hnutí okolo 15. století zasáhlo i do chodu Hroznové Lhoty, a to hlavně v roce 1431, kdy byla zpustošena jižní Morava. 16. století bylo velmi klidné, což dokazuje i velký rozvoj a nárůst obyvatel v obci. Nejvíce se obec zaměřovala na rybolov, pěstování lnu, konopí, ovoce, chov dobytka a v neposlední řadě se věnovala i vinařství. Díky této činnosti se vyvinulo i přízvisko „hroznová“. Celé 17. století se pro Hroznovou Lhotu nevyvíjelo vůbec dobře. Tato obec čelila válečným nepokojům. S nástupem Marie Terezie a Josefa II. přichází i do Hroznové Lhoty reforma v podobě výstavby školy. Bohužel v roce 1807 shořela a byla zřízena pouze provizorní škola na faře. Téměř o 70 let později byla otevřená obecní škola, která slouží v současnosti jako zdravotní středisko. [1, 2]

Organizační složky

V nadcházejícím schématu 3.1 je zobrazena základní organizační struktura obce Hroznová Lhota.

Schéma 3.1 Organizační struktura obce Hroznová Lhota

Zdroj: [36] – vlastní zpracování

Obec má patnáctičlenné zastupitelstvo, které zřídilo kontrolní a finanční výbor. Kontrolní výbor má čtyři členy a finanční výbor je složen ze tří členů. V čele obou výborů stojí předseda. Jako jediná obec má pětičlennou radu, která je tvořena starostkou, prvním místostarostou, druhým místostarostou a členy zastupitelstva. Rada, jakožto poradní orgán vytvořila tři velmi účelné komise. Desetičlennou kulturní komisi, která je největší, a to hlavně z důvodu konání rozsáhlého množství akcí na půdě Hroznové Lhoty. Kulturní komise usiluje o znovu se přiblížení tradicím

prostřednictvím konání hodů a fašankového pochodu. Díky tomuto přiklonění se k původním hodnotám vznikají i nové a jedinečné tradice, jako je Živý betlém či divadelní představení Hroznolhotské etýdy. Komise školství, mládeže a tělovýchovy má osmičlenné zastoupení a jejím účelem je řešit problematiku vzdělání a využití volného času mládeže. Spolupracuje s ředitelem základní školy, tělovýchovnou jednotou a sborem dobrovolných hasičů. V neposlední řadě se vyjadřuje k rozdělování finančních příspěvků určených na školství, mládež a tělovýchovu. Poslední komise pro výstavbu a územní rozvoj je složena z pěti členů. Tato komise je sice nejmenší, ale snaží se řešit návrhy, podněty a připomínky k úseku výstavby a rozvoje obce.

Hroznová Lhota na základě přenesené působnosti vykonává matriční činnost. Všechny okolní obce, což je Tasov, Kozojídky a Žeraviny spadají do matriční působnosti Hroznové Lhoty. Obci bylo svěřeno v rámci přenesené působnosti i přestupkové řízení, které má za úkol řešit občanské přestupky v obci.

Současnost

V oblasti Moravského Slovácka na úpatí Bílých Karpat se nachází obec Hroznová Lhota, která se rozléhá na ploše 905 hektarů. V Hroznové Lhotě je veškerá základní občanská vybavenost, což představují dvoje potraviny, pohostinství, restaurační zařízení, kadeřnictví, dárkové zboží, kostel, hřbitov, zdravotní středisko, fotbalové hřiště, hřiště s umělou trávou, antukové hřiště a samozřejmě mateřská školka, základní škola a kulturní dům.

Díky svému umístění a občanské vybavenosti je obec velice žádanou lokalitou, a to jak pro život, tak i jako základna pro spolky a neziskové organizace. Spolky, které působí v Hroznové Lhotě zahrnují Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol, Český zahrádkářský svaz, Hroznolhotské kulturní sdružení (mužský sbor, ženský sbor, ženský sbor Lipina), divadelní spolek Hrozen, dětská cimbálová muzika Hrozének, Saleisánský klub mládeže, Český svaz chovatelů a Kynologický klub Bílé Karpaty. Obec sice nemá žádnou chráněnou památku, ale naleznete zde kostel svatého Jana Křtitele, pomník obětem 1. světové války a ateliér malíře Joži Uprky.

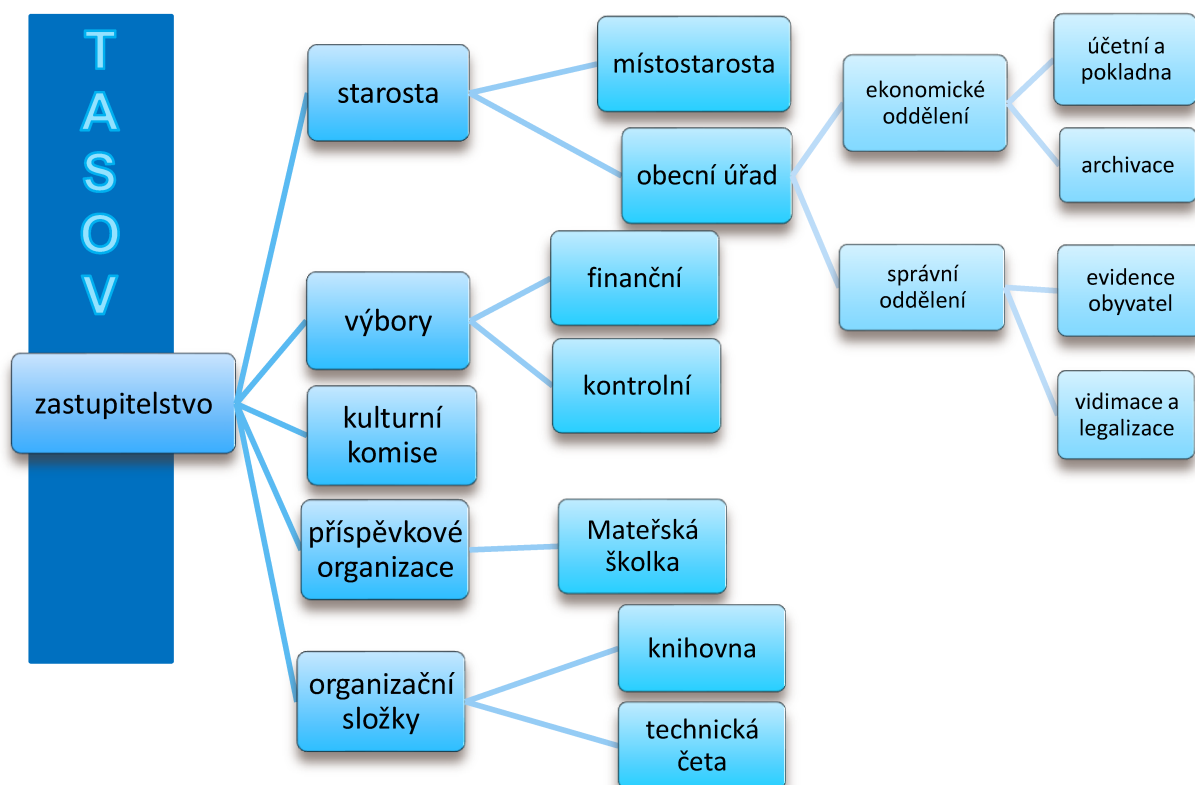
3.2 Tasov

Historie obce je datována do 13. století, jelikož si toto území nárokovala uherská strana. Dochované historické záznamy jsou právě z této doby. Je v nich uvedeno, že uherský král Ondřej II. v roce 1217 daroval jakousi neobdělanou a pustou zem hraběti Tomášovi. Po smrti hraběte se jeho synové Sebus a Alexandr rozhodli tuto oblast zalidnit. S jejich úmyslem dále nakládal král, který pověřil svého mistra Hugrina, aby určil přesné hranice a bratry uvedl do držení majetku. I po téměř osmi stech letech je popis vymezující hranice obce nesmírně přesný a lze podle něho vymezit hranice i v současnosti. Historicky tudy vedla cesta z Čech do Uher, jež je známa jako Porta Tasi. Jelikož byl Tasov uvnitř uherského území, sloužil i jako stanice pro strážce hranic. Díky své historii se Tasov řadí mezi nejstarší známá obydlená území. [1, 33]

Organizační struktura

Následuje schéma 3.2, které zobrazuje organizační strukturu obce Tasov.

Schéma 3.2 Organizační struktura obce Tasov

Zdroj: [33] – vlastní zpracování

Veškerá pravomoc a rozhodování náleží zastupitelstvu, které je složeno z devíti členů. Schází se zpravidla jedenkrát za měsíc, a to vždy poslední úterý v měsíci. Zastupitelstvo zřídilo finanční a kontrolní výbor, které jsou složeny vždy ze tří členů. Za svou činnost je zastupitelstvu odpovědný i starosta a místostarosta. Otázky ohledně kulturních akcí zajišťuje kulturní komise v čele s předsedou a třemi členy. Rada v Tasově nebyla zřízena. Obec zaštiťuje mateřskou školkou, knihovnu, kulturní dům a turistickou ubytovnu. V Tasově působí i místní spolky, což zahrnuje Sbor dobrovolných hasičů, TJ Tasov, Myslivecký spolek Roštovica a Český zahrádkářský svaz.

Současnost

Obec Tasov leží v chráněné krajinné oblasti Bílých Karpat, jejíž katastrální výměru tvoří 637 hektarů. Hlavním cílem obce je snaha o zkrášlení veřejných prostor. Obec rozšířila náves, kterou následně osázela stromy a taky z části zatravnila. Občanská vybavenost je tvořena kulturním domem, mateřskou školkou, knihovnou, pohostinstvím, prodejnou potravin, kadeřnictvím, kosmetikou a turistickou ubytovnou. Součástí obce jsou bezpochyby i místní spolky, které obstarávají sportovní i kulturní vyžití. Do spolků jsou řazeny zejména Sbor dobrovolných hasičů, TJ Tasov, Myslivecký spolek a Český zahrádkářský svaz.

V obci se nachází také pamětihodnosti, které obsahují:

- dům z konce 18. století s dochovanou vnitřní malbou tzv. žúdra,
- kaple svatého Václava,
- pomník věnovaný obětem 1. světové války,
- pomník věnovaný obětem 2. světové války z řad rumunské armády. [33]

3.3 Kozojídky

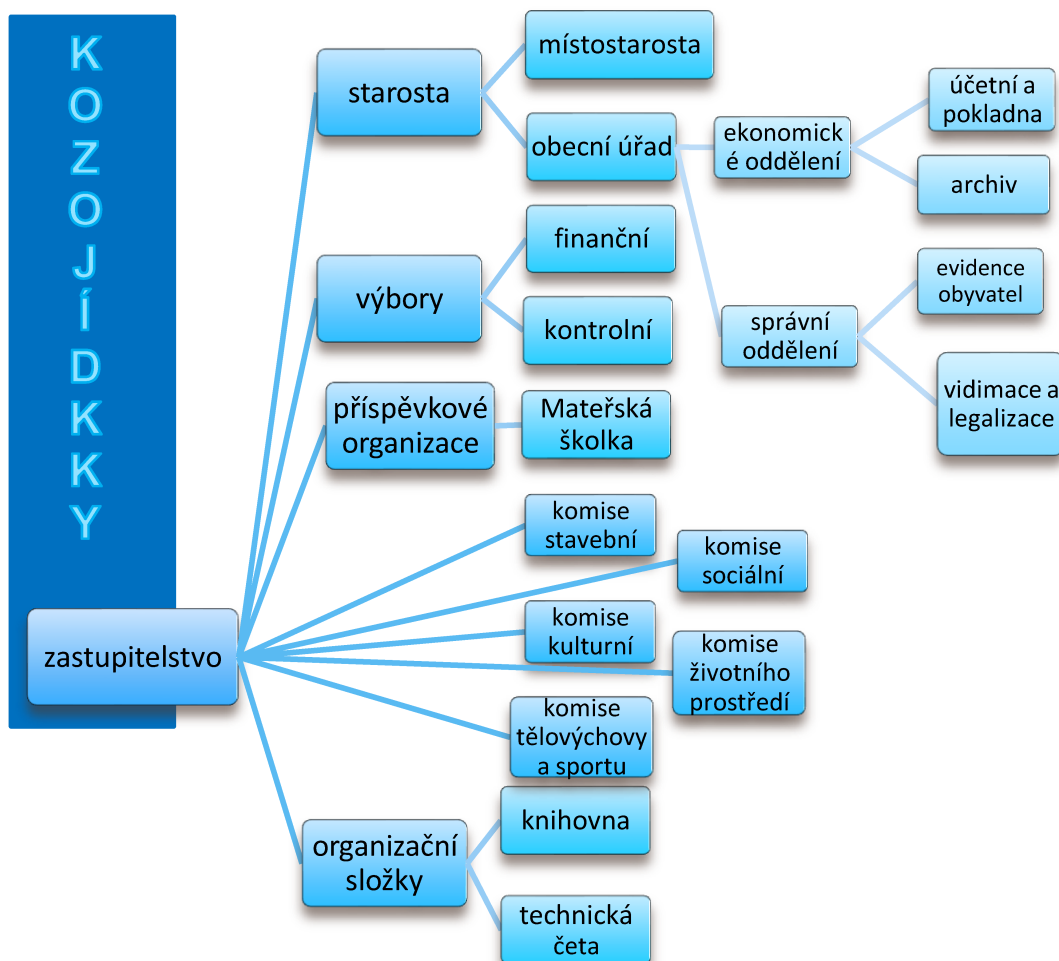
Historické prameny datují první zmínku o Kozojídkách do období 15. století, přesněji do roku 1490. Obec byla vystavěná na místě kozojedu, což znamená kozí pastviny, a z tohoto názvu se postupem času vyvinulo současné jméno obce. V roce 1502 vlastník obce Jan z Kunovic přenechal Kozojídky a část zboží své manželce

Barboře z Proskova. Pokud se přesunete do 17. století, a to přesněji do roku 1625 byly Kozojídky součástí ostrožského panství, bohužel téhož roku byly zkonfiskovány. Ve feudálním období obec vzkvétala. Stále spadala do ostrožského panství, a tudíž i tomuto panství odváděla desátky. Na konci feudálního období, roku 1850 jsou Kozojídky začleněny do politického okresu Hodonín. [1]

Organizační struktura

V následujícím schématu 3.3 je zobrazena organizační struktura obce Kozojídky.

Schéma 3.3 Organizační struktura obce Kozojídky

Zdroj: [34] – vlastní zpracování

Nejvyšším orgánem je devítičlenné zastupitelstvo, které zřídilo kontrolní a finanční výbor. Obec Kozojídky nemá zřízenou radu. Pro pomoc a rozhodování je zřízeno pět komisí. Všechny komise se skládají ze tří členů. Stavební komise má

snahu o zvelebení obce či její rozšíření. Jako jediná má tato obec komisi pro životní prostředí, která má za hlavní úkol řešit problémy s bioplynovou stanicí. V čele obecního úřadu stojí starosta a v případě jeho nepřítomnosti ho zastupuje místostarosta. Obecní úřad je členěn na dvě oddělení kvůli zvýšení efektivity. Oddělení ekonomické, jež zajišťuje jeden zaměstnanec. Taktéž správní oddělení je zajištěno jedním zaměstnancem. V obci jsou dvě organizační složky, jednou z nich je knihovna, která je určena pro občany obce. Druhou organizační složkou je technická četa, zřízená za účelem údržby veřejného prostranství, údržby nemovitostí obce a zajištění kotelen v zimním období.

Současnost

Obec se rozkládá na úpatí Bílých Karpat, a její rozloha činí 292 hektarů. Provoz obce zajišťuje obecní úřad, pro mladé rodiny je zřízena mateřská školka. Obecní úřad podporuje kulturu zřízením knihovny a kulturního domu. Dále jsou v obci potraviny, pohostinství, hřbitov, fotbalové hřiště, volejbalové či tenisové hřiště. V Kozojídkách působí řada spolků, jako jsou ženský pěvecký sbor Jahoda, Český zahrádkářský svaz, Sbor dobrovolných hasičů, mužský pěvecký sbor Malina a tenisový klub. Památkou, kterou můžete navštívit, je kaple svatého Martina, jež obsahuje husitské motivy. [34]

3.4 Žeraviny

Roku 1447 se objevuje první písemná zmínka o obci Žeraviny. V tomto roce spadala do ostrožského panství a náležela Mikuláši z Vojslavic. Tato malá obec je z dějepisného pohledu zcela českou obcí, jež se převážně zabývala zemědělstvím. Výklad názvu obce je značně nejasný a jsou zde různé možnosti pro objasnění názvu obce. Můžete obec považovat za ves lidí Žeravových, také je možné název odvodit podle ptáka jeřába nebo podle vsi postavené na pastvině. Obec se v historii moc nevyvíjela, a tak i po druhé světové válce se obyvatelstvo převážně zabývalo zemědělstvím. [1, 35]

Organizační složky

Schéma 3.4 zobrazuje organizační strukturu obce Žeraviny, která má z analyzovaných obcí nejmenší rozsah.

Schéma 3.4 Organizační struktura obce Žeraviny

Zdroj: [35] – vlastní zpracování

Samosprávu v obci zastává sedmičlenné zastupitelstvo, kterému jsou podřízeny všechny ostatní organizační složky. Zastupitelstvo využilo svou pravomoc a zřídilo dva výbory, finanční a kontrolní, které pomáhají řídit a finančně spravovat obec. Oba výbory jsou složeny z předsedy a dvou členů. Zpravidla se zastupitelstvo schází jednou za 5 týdnů, pokud to však situace vyžaduje, je schopné se sejít i dříve. V obci je zřízena kulturní komise, která má na starosti obsazení kulturního domu a akce pořádané na území Žeravin. Komise je složená z pěti členů, včetně předsedy. V obci samozřejmě působí starostka, která obec zastupuje na venek a také místostarosta. Rada, která by napomáhala zlepšovat a řídit oblast samosprávy, nebyla zřízena.

Současnost

Obec se rozléhá na úpatí Bílých Karpat a je to typická poklidná ves, která náleží do jižní Moravy a zaujímá rozlohu 231 hektarů. V obci se nachází obchod se smíšeným zbožím, na jehož chod přispívá obecní úřad. K dispozici je také kulturní dům, hřbitov a pro sportovní vyžití je zde fotbalové a volejbalové hřiště. V Žeravinách se nachází i pár pamětihodností, jako jsou:

- dva objekty bývalých mlýnů, jež stojí na okrajích obce,
- zvonice z roku 1901,
- kaplička zasvěcená Panně Marii Lurdské,
- čtyřboká kaple svaté Alžběty. [35]

V tabulce 3.1 je uvedena katastrální výměra a vývoj počtu obyvatel v obcích Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny. V letech 2014 – 2016 se u jednotlivých obcí neměnila jejich rozloha.

Tabulka 3.1 Katastrální výměra a počet obyvatel v letech 2014 – 2016

	KATASTRÁLNÍ VÝMĚRA	POČET OBYVATEL		
	2014 – 2016	2014	2015	2016
Hroznová Lhota	905 hektarů	1 265	1 258	1 245
Tasov	637 hektarů	546	552	548
Kozojídky	292 hektarů	510	510	522
Žeraviny	231 hektarů	198	196	194

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Počet obyvatel se vyvíjel spíše nerovnoměrně a žádná ze sledovaných obcí nedosáhla konstantního růstu počtu obyvatel. V Hroznové Lhotě a Žeravinách má vývoj počtu obyvatel klesající trend. U obce Tasov lze pozorovat střídavý nárůst a pokles u počtu obyvatel. Obec Kozojídky zaznamenává mírný nárůst obyvatel. Počet obyvatel se zvedl o 12 lidí.

Každá z těchto obcí je jedinečná svým umístěním, kulturou, historií, rozlohou, počtem obyvatel či občanskou vybaveností. Obec Hroznová Lhota je svou rozlohou i počtem obyvatel největší. Druhou obcí je Tasov, následují Kozojídky a nejmenší obcí jsou Žeraviny. Jelikož nejsou obce vzájemně kompatibilní, není možné je srovnávat pomocí absolutních ukazatelů. Získaná data jsou transponována podle intence diplomové práce. Konfrontace jednotlivých indikátorů bude provedena pomocí procentního zhodnocení a přepočtení na jednoho obyvatele.

Tabulka 3.2 srovnává vybrané položky z občanské vybavenosti a organizační struktury. Záměrem je ukázat největší rozdíly mezi obcemi Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny.

Tabulka 3.2 Srovnání obcí

	Hroznová Lhota	Tasov	Kozojídky	Žeraviny
OBČANSKÁ VYBAVENOST				
Potraviny	2	1	1	1
Pohostinství	ano	ano	ano	ne
Restaurační zařízení	ano	ne	ne	ne
Kadeřnictví	ano	ano	ne	ne
Dárkové zboží	ano	ne	ne	ne
Kostel	ano	ne	ne	ne
Hřbitov	ano	ne	ano	ano
Zdravotní středisko	ano	ne	ne	ne
Mateřská školka	ano	ano	ano	ne
Základní škola	ano	ne	ne	ne
Spolky	11	4	5	0
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA				
Místostarosta	2	1	1	1
Správní oddělení – matrika	ano	ne	ne	ne
Správní oddělení – přestupkové řízení	ano	ne	ne	ne
Rada	ano	ne	ne	ne
Komise	3	1	5	1
Organizační složky – knihovna	ano	ano	ano	ne
Organizační složky – výjezdová jednotka	ano	ne	ne	ne

Zdroj: [33, 34, 35, 36] – vlastní zpracování

Obec Hroznová Lhota má nejrozsáhlejší občanskou vybavenost ze sledovaných obcí. Pokud porovnáme obce Tasov a Kozojídky, mají podobnou občanskou vybavenost. Rozdíl je u Tasova, kde chybí samostatný hřbitov, což znamená že využívá hřbitov v Hroznové Lhotě. Naproti tomu Kozojídky mají svůj samostatný hřbitov. Nejmenší obcí jsou Žeraviny, které mají také nejmenší občanskou vybavenost a jako jediná obec nemá žádný spolek působící na svém území.

Zásadní odlišnosti v organizační struktuře jsou u Hroznové Lhoty. V Hroznové Lhotě jsou dva místostarostové, ale v ostatních obcích je pouze jeden. Hroznová Lhota na základě přenesené působnosti má matriční pověření a vykonává přestupkové řízení, jako jediná ze sledovaných obcí. Také jako jediná Hroznová Lhota má zřízenou

radu a výjezdovou jednotku. Všechny sledované obce mají zřízené komise, ale v různých počtech. Je zajímavé, že největší obec Hroznová Lhota má pouze 3 komise, kdežto obec Kozojídky má komisí pět.

3.5 Finanční hospodaření obcí

První etapa analýzy finančního hospodaření obcí je zaměřena na analýzu příjmů a výdajů jednotlivých obcí. Pro správné finanční hospodaření je velice důležité sestavovat rozpočty. Každý z rozpočtů musí být přehledný, stručný a poskytovat dostatečné informace pro uživatele. Aby byla zaručena přehlednost jednotlivých rozpočtů, je možno dělit rozpočty podle několika hledisek.

3.5.1 Rozpočet příjmů podle druhového členění

Pro porovnání finančního hospodaření obcí jsou využity rozpočty, což je blíže rozebráno v kapitole 2.4.1. Jednotlivé složky příjmů jsou porovnány pomocí druhového členění rozpočtů, jak je uvedeno v kapitole 2.4.4. Z tohoto členění lze vyčíslit daňové příjmy, kapitálové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté transfery.

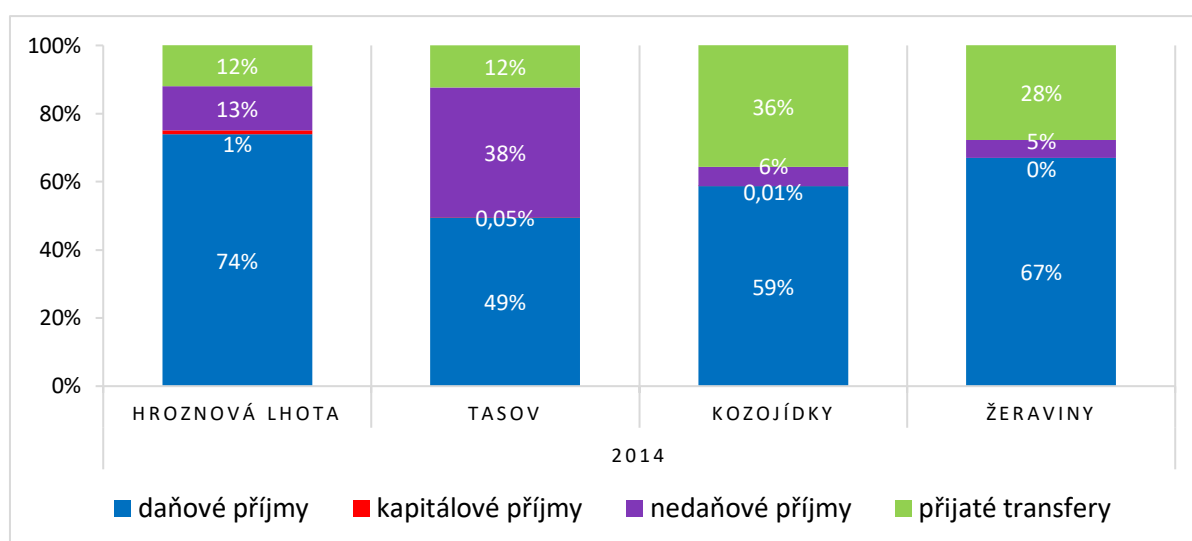
Tabulka 3.3 znázorňuje příjmy v druhovém členění analyzovaných obcí v letech 2014 až 2016. Pod touto tabulkou následuje graf 3.1, který zobrazuje procentní zastoupení jednotlivých příjmů v roce 2014.

Tabulka 3.3 Druhové příjmy obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
daňové příjmy	14 280	14 549	15 644	5 470	5 613	6 096	4 865	5 107	5 506	2 108	1 914	2 108
kapitálové příjmy	226	195	44	2	1	9	1	0	37	0	4	0
nedaňové příjmy	2 502	2 621	5 295	4 217	1 028	2 770	464	458	448	165	190	165
přijaté transfery	2 342	1 637	922	1 369	605	254	2 959	1 191	7 716	870	998	870
PŘÍJMY CELKEM	19 350	19 002	21 905	11 058	7 247	9 129	8 289	6 756	13 707	3 143	3 106	3 143

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Graf 3.1 Struktura skutečných příjmů v roce 2014

Zdroj: [21, 24, 27, 30] – vlastní zpracování

Největší podíl ve všech obcích zaujímají daňové příjmy, až na rok 2016 v obci Kozojídky. Tento rok jsou největší položkou přijaté transfery v celkové hodnotě 7 716 000 Kč.

Daňové příjmy v roce **2014** převažují ve všech obcích a pohybují se od 49 % do 74 %. Největší daňové příjmy jsou v **Hroznové Lhotě** dosahující 74 %, což představuje 14 280 000 Kč. Tato enormní částka je v obci vybrána zásluhou daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů a daní ze zboží a služeb v tuzemsku. Do jisté míry se o tuto částku zasloužilo 17 firem sídlících na území Hroznové Lhoty.

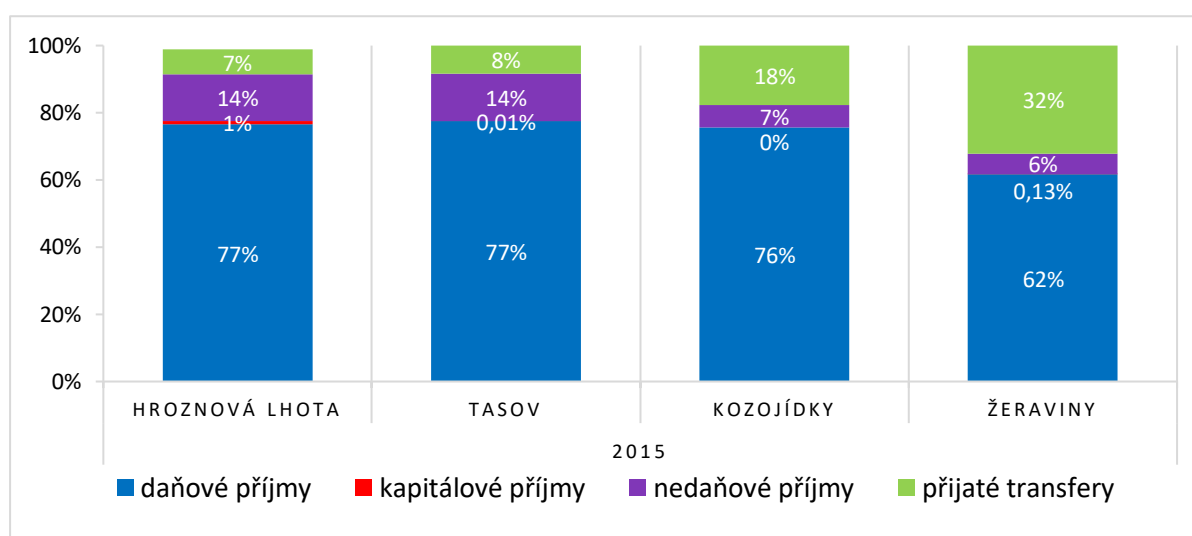
Téhož roku u obce **Žeraviny** dosahují daňové příjmy 67 %, kterých dosáhla nejmenší obec, a to jak počtem obyvatel, tak i rozlohou. Je to hlavně způsobeno 4 firmami, které sídlí na katastrálním území Žeravin. Tyto společnosti patří spíše starousedlíkům a obec prozatím nevyvíjí zvláštní úsilí v oblasti přitáhnutí zájmu pro potenciální investory.

Nedaňové příjmy jsou v roce 2014 nejvýraznější u **Tasova** a tvoří 38 %, což představuje 4 217 000 Kč. Tuto částku tvoří hlavně příjmy ze splátky půjčených prostředků, o niž obec v tomto rozpočtovém období obec ani neuvažovala. Částka 4 217 000 Kč je také tvořena příjmy z vlastní činnosti, lépe řečeno příjmy z poskytnutí ubytování v turistické ubytovně. V ostatních obcích se nedaňové příjmy pohybují od 5 % do 13 %. I přesto, že obec Tasov se snaží o alespoň malou podnikatelskou činnost, v rámci kapitálových příjmů jsou všechny obce na stejné úrovni. Jejich kapitálové příjmy se vejdou do 1 % z celkových příjmů.

V oblasti přijatých transferů má prvenství obec **Kozojídky**, jejíž transferové příjmy dosahují skoro 3 000 000 Kč. Jedná se hlavně o investiční transfer ze státního rozpočtu v hodnotě 1 904 000 Kč a neinvestiční transfery z veřejného rozpočtu převážně z úřadu práce na výplatu při vykonání veřejně prospěšných prací a na opravu společenského sálu v kulturním domě.

Nadcházející graf 3.2 zachycuje procentní vyjádření skutečných příjmů v obcích Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny v roce 2015.

Graf 3.2 Struktura skutečných příjmů v roce 2015

Zdroj: [22, 25, 28, 31] – vlastní zpracování

V roce **2015** u všech obcí výrazně převládají daňové příjmy a tvoří více jak 60 % z celkových příjmů.

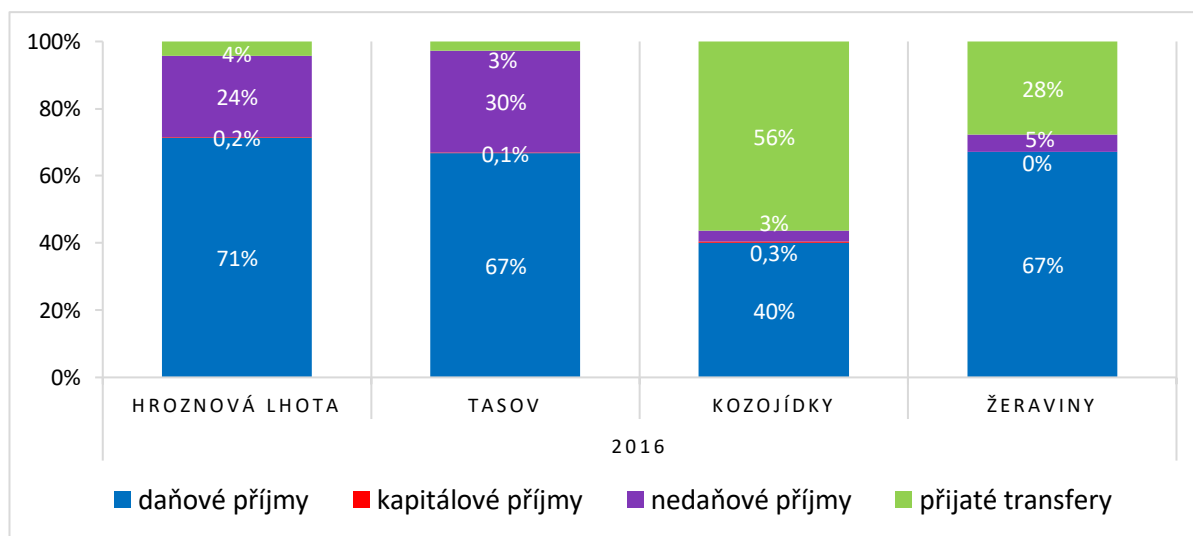
Prudký nárůst oproti minulému roku lze pozorovat v obci **Tasov**. Z 49 % stouply daňové příjmy na 77 %, jedná se pouze o procentní nárůst, a nikoliv o vysoký peněžní nárůst daňových příjmů. Další velký pokles v Tasově je v oblasti nedaňových příjmů. Rok 2014 představuje 38 % nedaňových příjmů, což je 4 217 000 Kč, následující rok 2015 je pouhých 1 028 000 Kč. Tento velký výkyv je způsoben v důsledku zaplacení splátky od dobrovolného svazu obcí. Kapitálové příjmy stejně jako v předchozím roce dosahují sotva 1 %, a to ve všech obcích.

Žeraviny v oblasti přijatých transferů zaznamenaly mírný nárůst z 28 % na 32 %.

Na rozdíl od toho v **Kozojídkách** přijaté transfery klesly z 36 % na 18 %. Obec v tomto období již rozsáhle neinvestovala, jednalo se spíše o menší investice v podobě opravy hřiště u mateřské školky a samozřejmě o peníze přijaté od úřadu práce.

Poslední graf 3.3 zobrazuje skutečné příjmy v procentech v roce 2016 u všech vybraných obcí.

Graf 3.3 Struktura skutečných příjmů v roce 2016

Zdroj: [23, 26, 29, 32] – vlastní zpracování

Rok **2016** se v obci **Hroznová Lhota** vyznačuje poklesem kapitálových příjmů o 151 000 Kč. Obec totiž v předešlém roce prodala značné množství dlouhodobého majetku. Na rozdíl od kapitálových příjmů, příjmy nedaňové vysoce vzrostly na 24 %. Hlavním důvodem je finanční vypořádání mezi obcemi a vrácení finančních prostředků na účet Hroznové Lhoty. I přijaté transfery v roce 2016 výrazněji poklesly na 4 %, která představují 922 000 Kč. Obec v tomto roce je spíše v útlumu, co se týče investic a byly zde provedeny pouze malé opravy a většina přijatých finančních prostředků mířila z úřadu práce na výplatu pro lidi vykonávající veřejně prospěšné práce.

Největší nárůst zaznamenala obec **Kozojídky** v položce přijatých transferů, které vzrostly o 38 % oproti předchozímu roku. Obec zahájila rozsáhlou rekonstrukci místních komunikací a výstavbu nových bezbariérových chodníků.

V obci **Tasov** se mírně zvýšily daňové příjmy i kapitálové příjmy. Největší rozdíl lze pozorovat v položce nedaňové příjmy. V roce 2016 zastupují 30% podíl, což

je proti předešlému roku 2015 o 16 % více. Základním důvodem je dokončené finanční vypořádání mezi obcemi.

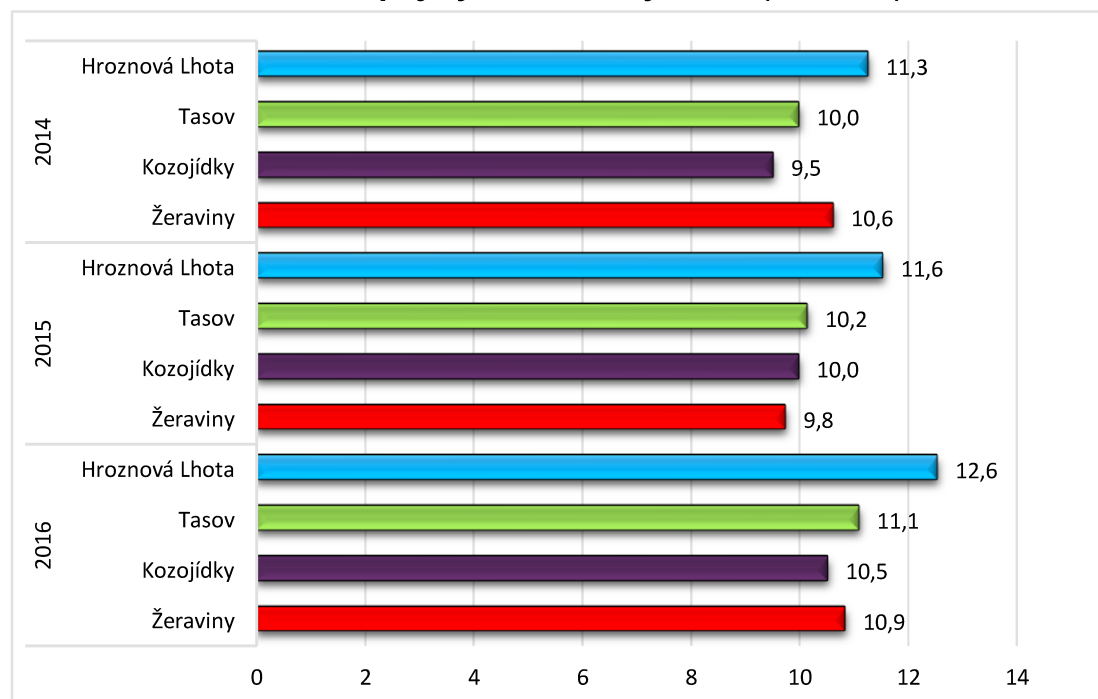
Obec **Žeraviny** zaznamenává mírný nárůst v položkách daňových příjmů a přijatých transferů. Opakem jsou kapitálové příjmy a nedaňové příjmy, které mírně poklesly.

Všechny sledované obce mají obdobnou strukturu druhových příjmů. Velmi proměnlivou složkou jsou přijaté transfery. Každá obec si individuálně plánuje obnovy, rekonstrukce nebo výstavby, které ovlivňují výši přijatých transferů. Jelikož je značně málo společných stavebních záměrů mezi obcemi.

Daňové příjmy

V grafu 3.4 jsou znázorněny daňové příjmy v letech 2014 až 2016 v obcích Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny. Daňové příjmy, které plynou obcím zahrnují daně a poplatky, daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, daně ze zboží a služeb v tuzemsku a majetkové daně. Veškeré daňové příjmy jsou v následujícím grafu přepočítány na jednoho obyvatele.

Graf 3.4 Daňové příjmy obcí na obyvatele (v tis. Kč)

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

V roce **2014** vybrala obec Hroznová Lhota nejvíce finančních prostředků, což je 11 300 Kč na obyvatele. Těsně za ní je obec Žeraviny, která vybrala z přímých daní na obyvatele 10 600 Kč. Následuje obec Tasov s 10 000 Kč a poslední obcí jsou Kozojídky s 9 500 Kč. Zaznamenaný rozdíl mezi vyššími a nižšími daňovými příjmy na obyvatele je způsoben především množstvím vybraných peněžních prostředků z poplatků.

Nadcházející rok **2015** zaujímá opětovně prvenství Hroznová Lhota. Obec Tasov má zvýšené daňové příjmy na 10 200 Kč. Obec Kozojídky vybrala na přímých daních na obyvatele 10 000 Kč. Nejméně finančních prostředků na obyvatele vybrala obec Žeraviny a to 9 800 Kč.

V posledním roce **2016** v Hroznové Lhotě, Tasově, Kozojídkách a Žeravinách, lze pozorovat vzestup daňových příjmů na obyvatele oproti loňskému roku.

V celém sledovaném období vykazují obce Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky v oblasti daňových příjmů na obyvatele vzrůstající trend. U obce Žeraviny je zaznamenáno kolísání daňových příjmů na obyvatele. Kolísání je způsobeno tím, že se v roce 2015 vybralo méně z daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů a daní ze zboží a služeb v tuzemsku.

Místní poplatky

Pokud se zacílí pouze na příjmy, které mohou obce ovlivnit, lze se zaměřit na dílčí položku daňových příjmů, a to na daně a poplatky z vybraných činností a služeb. Na této položce jsou zaznamenány daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění v oblasti hazardních her, místní poplatky z vybraných činností a služeb, ostatní odvody z vybraných činností a služeb, poplatky a odvody v oblasti životního prostředí a správní poplatky.

Nadcházející tabulka 3.4 zobrazuje místní poplatky a jejich výši v analyzovaných obcích v roce 2016. Ve sledovaném období 2014 – 2016 se výše poplatku za psa a za užívání veřejného prostranství neměnila. Pouze poplatek za komunální odpad se mění v závislosti na proměnlivé částce, jež je určena podle předchozích nákladů vzniklých z vývozu a odstranění komunálního odpadu.

Tabulka 3.4 Výše místních poplatků u jednotlivých obcí v roce 2016

místní poplatek/obec	Hroznová Lhota	Tasov	Kozojídky	Žeraviny
komunální odpad	450 Kč/rok	400 Kč/rok	490 Kč/rok	500 Kč/rok
pes	100 Kč/rok	100 Kč/rok	100 Kč/rok	50 Kč/rok
užívání veřejného prostranství	1 – 5 Kč/m ²	---	1 – 10 Kč/m ²	1 – 10 Kč/m ²

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Všechny obce stanovily pomocí obecně závazné vyhlášky výši svých místních poplatků. Každá obec má stanovenou jinou sazbu poplatků, jelikož musely zohlednit náklady, lokalitu i nežádoucí efekt.

Poplatek za komunální odpad je stanoven v obcích pomocí fixní částky a částky proměnlivé, která se určuje podle minulých nákladů na vývoz a odstranění smíšeného komunálního odpadu. V obci Hroznová Lhota jsou do proměnlivé části započítány i náklady spojené s nebezpečným odpadem a vývozem hřbitovního kontejneru. V obcích Kozojídky a Žeraviny je taktéž součástí proměnlivé částky náklad na vývoz hřbitovního kontejneru. Zcela nejnižší poplatek má stanoven obec Tasov, a to na částku 400 Kč za rok. Hroznová Lhota představuje největší a nejlidnatější obec, která je ve srovnání, a přesto její poplatek za vývoz a odstraňování smíšeného komunálního odpadu patří mezi nejnižší. Nejmenší obec zároveň má stanoven nejvyšší poplatek za komunální odpad, který činí 500 Kč za rok.

Obce Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky mají stanovenou stejnou výši poplatku za psa, a to na 100 Kč za rok. Hroznová Lhota a Tasov vybírají tento poplatek ve stále stejné výši i za další psy. Rozdíl je u Kozojídek, které za druhého a dalšího psa vybírají 200 Kč za rok.

Poplatek za užívání veřejného prostranství mají stanoveny pouze tři obce, a jsou jimi Hroznová Lhota, Kozojídky a Žeraviny. Obec Tasov tento poplatek zrušila již v roce 2000. V Hroznové Lhotě je poplatek za užívání veřejného prostranství stanoven na 1 – 5 Kč za m², po individuální domluvě lze stanovit poplatek paušální částkou. Zbylé obce tento benefit neumožňují a mají striktně stanovenou výši poplatku za užívání veřejného prostranství.

Na základě zkoumání oblasti místních poplatků lze obci Žeraviny doporučit zaměřit se na výši poplatku za komunální odpad. Obec má možnost vybírat si mezi

jednotlivými společnostmi a nechat si udělat nezávazné cenové nabídky za svoz komunálního odpadu, a tím pádem dospět i k nižšímu poplatku za komunální odpad.

Tabulka 3.5 popisuje množství vybraných peněžních prostředků z místních poplatků. Je možno také srovnat vývoj jednotlivých poplatků a míru zatížení poplatky na jednoho obyvatele.

Tabulka 3.5 Místní poplatky v letech 2014 – 2016 (v Kč)

		Hroznová Lhota	Tasov	Kozojídky	Žeraviny
2014	počet obyvatel	1265	546	510	198
	místní poplatky	582 000	214 000	251 000	88 000
	místní poplatky na obyvatele	460	392	492	444
2015	počet obyvatel	1258	552	510	196
	místní poplatky	568000	217000	252000	97000
	místní poplatky na obyvatele	452	393	494	495
2016	počet obyvatel	1245	548	522	194
	místní poplatky	576 000	212 000	254 000	111 000
	místní poplatky na obyvatele	463	387	487	572

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

V roce **2014** obec Hroznová Lhota vybrala za místní poplatky 582 000 Kč. Od jednoho obyvatele obce vybrala 460 Kč. Jelikož je obec Hroznová Lhota největší srovnávanou obcí, dalo by se předpokládat, že její příjem z místních poplatků bude největší. Nicméně nejvíce peněžních prostředků na jednoho obyvatele vybrala obec Kozojídky a to 492 Kč. I když v komparaci s celkovými příjmy vybrala 251 000 Kč, což je méně než Hroznová Lhota, rozhodujícím ukazatelem jsou přepočtené místní poplatky na jednoho obyvatele.

Rok **2015** je význačný změnou v množství vybraných místních poplatků. Nejmenší obec Žeraviny vybrala nejvíce peněžních prostředků na jednoho obyvatele, přesněji 495 Kč.

V roce **2016** se pořadí jednotlivých obcí nezměnilo. Obec Žeraviny vybrala nejvíce, druhou obcí jsou Kozojídky, třetí obcí je Hroznová Lhota a poslední obcí je Tasov.

V jednotlivých letech u všech analyzovaných obcí mají místní poplatky na jednoho obyvatele střídavý vývoj, jelikož se zvyšují a snižují. Z pohledu obce je ideální vybírat co možná nejvíce finančních prostředků, protože je mohou použít na další činnost obce. Jenomže je velmi důležité najít správnou hranici při stanovení výše místních poplatků. Obce musí eliminovat negativní vlivy spojené se psy a vyvážit náklady. Srovnávané obce mají stanovené maximálně tři místní poplatky, což zdaleka nedosahuje maximálního možného množství stanovených místních poplatků.

3.5.2 Rozpočet výdajů podle druhového a odvětvového členění

Výdaje jsou nespornou součástí hospodaření každé obce, a tak je velice důležité mít správné a účelné členění. Dle druhového členění rozpočtové skladby všechny zkoumané obce své výdaje rozdělují do třídy 5 – běžné výdaje a třídy 6 – kapitálové výdaje. Teoretická část k této problematice je blíže popsána v kapitole 2.4.

Druhové členění výdajů

Tabulka 3.6 zachycuje výdaje pomocí druhového členění u analyzovaných obcí v letech 2014 až 2016. Následuje graf 3.5, jenž tyto výdaje zachycuje v procentních vyjádřeních u obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny pouze v roce 2014.

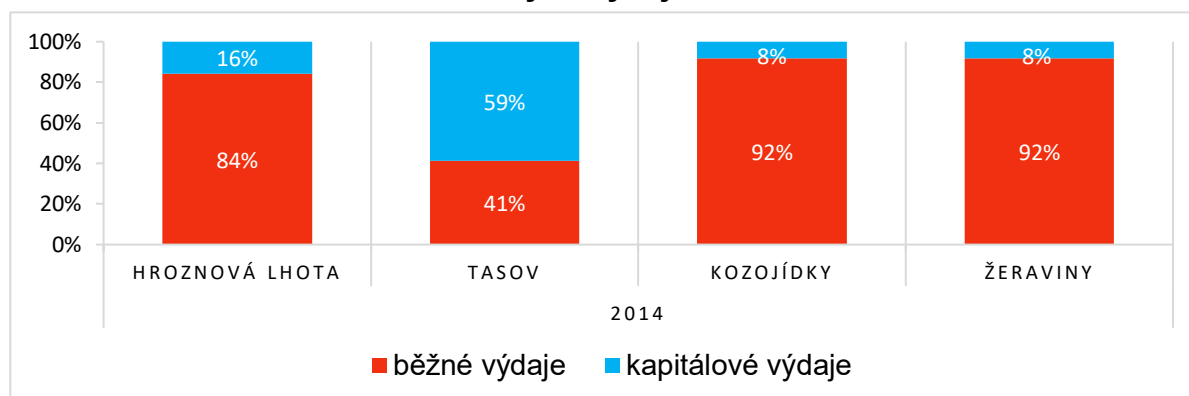
Ve většině případů převažují běžné výdaje nad kapitálovými výdaji. Pouze ve dvou případech převažují kapitálové výdaje, přesněji v roce 2014 u obce Tasov a v roce 2016 u obce Kozojídky.

Tabulka 3.6 Druhové výdaje obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
běžné výdaje	14 235	13 241	19 236	4 106	4 353	4 778	4 860	4 066	3 986	2 793	1 896	2793
kapitálové výdaje	2 653	5 380	2 214	5 832	2 792	1 960	433	2 251	9 192	247	664	247
VÝDAJE CELKEM	16 888	18 621	21 450	9 938	7 145	6 738	5 293	6 317	13 178	3 040	2 560	3 040

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Graf 3.5 Struktura skutečných výdajů v roce 2014

Zdroj: [21, 24, 27, 30] – vlastní zpracování

V roce **2014** u obcí Hroznová Lhota, Kozojídky a Žeraviny převažují běžné výdaje. U obce **Hroznová Lhota** tvoří běžné výdaje 84 %, kdy největší část těchto výdajů představují neinvestiční výdaje na běžnou činnost, jako jsou výdaje na materiál, služby či ostatní výdaje.

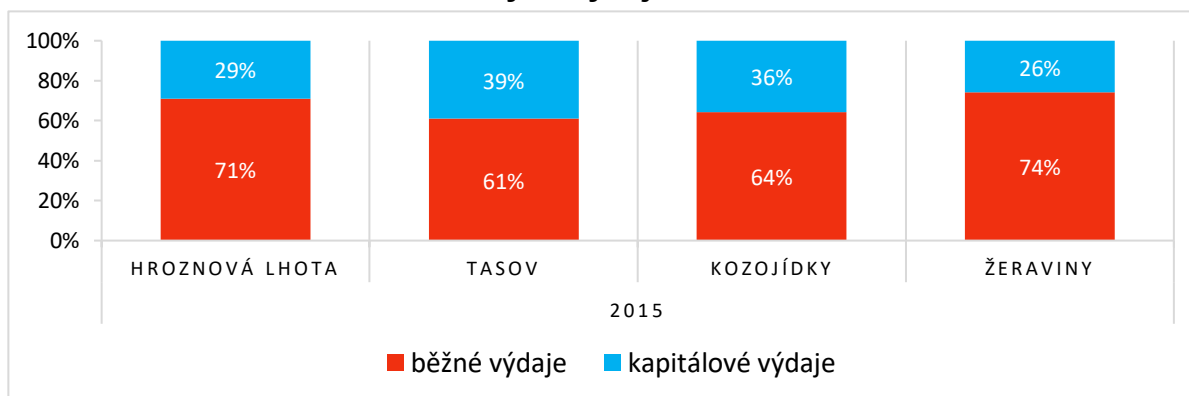
U obce **Tasov** převažují kapitálové výdaje nad běžnými výdaji. Běžné výdaje tvoří 41 %. Kapitálové výdaje představují 59 %, což je 5 832 000 Kč. Největší část těchto výdajů tvoří investiční výdaje.

Jeden z největších procentních podílů běžných výdajů v roce 2014 je u obce **Kozojídky**. 92 % běžných výdajů tvoří převážně neinvestiční výdaje na běžnou činnost, tak jako u Hroznové Lhoty. Pouze 8 % zaujímají kapitálové výdaje.

Totožnou procentní strukturu jako obec Kozojídky má i obec **Žeraviny**.

Nadcházející graf 3.6. vystihuje procentní strukturu skutečných výdajů jednotlivých obcí v roce 2015.

Graf 3.6 Struktura skutečných výdajů v roce 2015

Zdroj: [22, 25, 28, 31] – vlastní zpracování

V roce **2015** u všech analyzovaných obcí převažují běžné výdaje. Pohybujeme se v rozmezí od 61 % až do 74 %. Obec Žeraviny měla největší běžné výdaje ve výši 74 %, druhou obcí je Hroznová Lhota, třetí obcí jsou Kozojídky a poslední obcí je Tasov. Největší kapitálové výdaje má v roce 2015 obec **Tasov**. V absolutní výši to představuje 2 792 000 Kč, tuto složku výdajů tvoří nejvíce výdaje na investiční transfery.

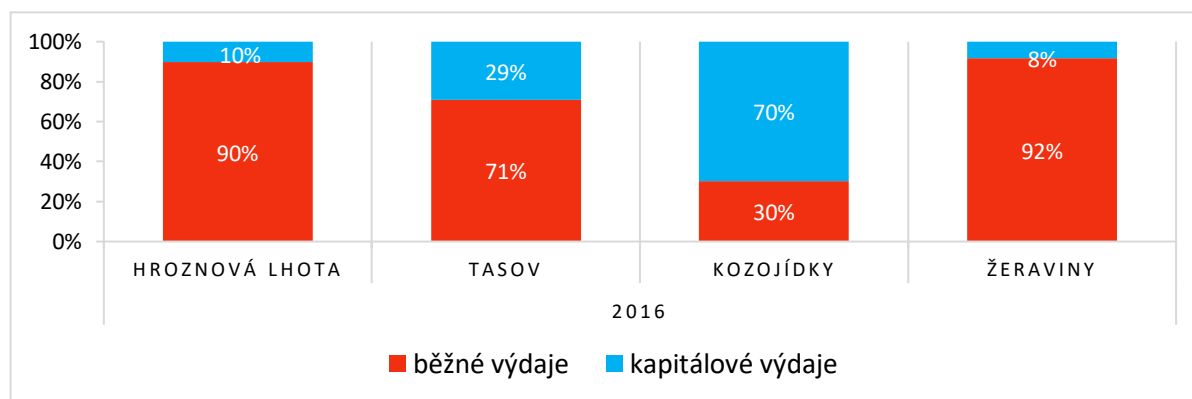
Nejmenší procentní podíl u kapitálových výdajů má obec **Žeraviny**. Kapitálové výdaje dosáhly pouhých 26 %, což představuje 664 000 Kč. Většinu těchto výdajů tvoří výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku v celkové hodnotě 518 000 Kč.

O něco více kapitálových výdajů měla **Hroznová Lhota**, která dosáhla 29 %. Což představuje 5 380 000 Kč, největší část těchto výdajů tvoří výdaje na nákup dlouhodobého hmotného majetku, pozemků a výdaje na investiční transfery poskytnuté veřejným rozpočtům územní úrovně.

Obec **Kozojídky** měla kapitálové výdaje v hodnotě 2 251 000 Kč, což představuje 36 %. Největší část těchto výdajů tvoří výdaje investičního charakteru.

Následuje graf 3.7, který zobrazuje skutečné výdaje v procentech za rok 2016.

Graf 3.7 Struktura skutečných výdajů v roce 2016

Zdroj: [23, 26, 29, 32] – vlastní zpracování

Rok **2016** je výrazný u obcí Hroznová Lhota a Žeraviny v položce běžných výdajů. V Hroznové Lhotě dosahují běžné výdaje 90 % a u obce Žeraviny dokonce 92 %, což je nejvíce v daném roce.

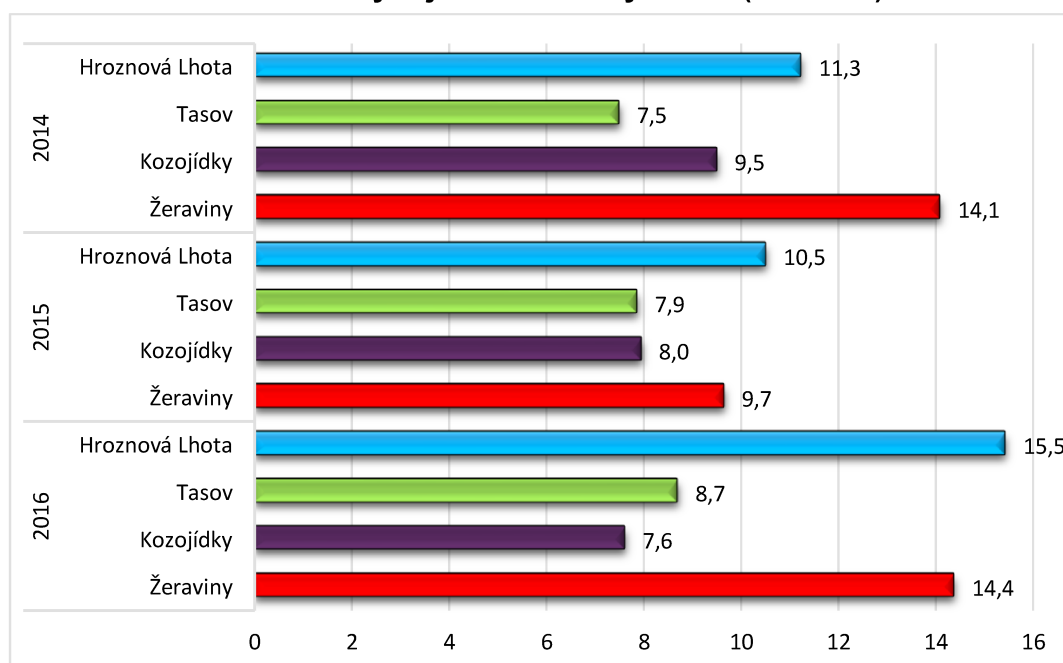
Zásadní přelom jde vidět u obce **Kozojídky**, kde se poměr výdajů mění. Běžné výdaje tvoří pouhých 30 % a kapitálové výdaje tvoří 70 %. Takto vysoké kapitálové výdaje jsou z důvodu pořízení dlouhodobého hmotného majetku.

Podobný vývoj jako v roce 2015 můžeme pozorovat u obce **Tasov**. Běžné výdaje dosahují 71 %, což představuje 4 778 000 Kč. Kapitálové výdaje dosahují 29 %, v porovnání s předchozím rokem jsou o 10 % nižší.

Běžné výdaje

Graf 3.8 znázorňuje množství výdajů na jednoho obyvatele v letech 2014 – 2016. Pomocí tohoto grafu, lze zjistit, která obec vydala nejvíce finančních prostředků na jednoho obyvatele.

Graf 3.8 Běžné výdaje obcí na obyvatele (v tis. Kč)

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

V roce **2014** měla největší výdaje obec Žeraviny ve výši 14 100 Kč na obyvatele. Obec v tomto roce vydala nejvíce finančních prostředků na svoji běžnou činnost, tedy na nákup materiálu, služeb nebo platu zaměstnanců. Opakem je obec Tasov, která měla v roce 2014 nejmenší výdaje na jednoho obyvatele a to přesněji 7 500 Kč. Rozdíl mezi výdaje u obcí Tasov a Žeraviny tvoří 6 600 Kč. Obec Tasov se v tomto roce zaměřila spíše na investování do dlouhodobého majetku.

Následující rok **2015** můžeme pozorovat u obce Hroznová Lhota, Kozojídky a Žeraviny sestup běžných výdajů. Jediné navýšení výdajů na obyvatele z běžné činnosti jsou u obce Tasov. Tyto výdaje stouply o 400 Kč na jednoho obyvatele.

V posledním roce **2016** obec Hroznová Lhota, Tasov a Žeraviny mají vzestup běžných výdajů na jednoho obyvatele. Opak je u obce Kozojídky, kde výdaje klesají z 8 000 Kč na 7 600 Kč. U této jediné obce výdaje ve sledovaném období stále klesají. Ostatní obce mají střídavý pokles a zase nárůst výdajů na jednoho obyvatele.

Odvětvové členění výdajů

Dalším možným pohledem na výdaje může být odvětvové členění, které umožňuje podívat se, kam obce nejvíce investovaly, a tím nám poskytuje možnost vyčíst investiční strategii obcí. Odvětvové členění lze pozorovat v příloze č. 1 v absolutních hodnotách a jeho procentní rozložení v tabulce 3.7.

Tabulka 3.7 Struktura odvětvových výdajů v letech 2014 – 2016

		služby pro obyvatelstvo	sociální věci a politika zaměstnanosti	průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	bezpečnost státu a právní ochrana	všeobecná veřejná správa a služby	zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
2014	Hroznová Lhota	59%	1%	15%	2%	22%	0,2%
	Tasov	36%	1%	46%	0,4%	16%	0,1%
	Kozojídky	35%	1%	9%	1%	54%	0,3%
	Žeraviny	17%	1%	34%	1%	48%	0%
2015	Hroznová Lhota	50%	2%	28%	1%	19%	0,1%
	Tasov	39%	1%	37%	1%	22%	0,1%
	Kozojídky	59%	1%	12%	0,2%	28%	0,02%
	Žeraviny	59%	0,4%	6%	0,4%	35%	0%
2016	Hroznová Lhota	36%	2%	45%	1%	16%	0%
	Tasov	61%	2%	10%	2%	24%	1%
	Kozojídky	16%	1%	69%	0,5%	14%	0%
	Žeraviny	50%	1%	5%	0,3%	44%	0%

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Hroznová Lhota vynakládala nejvíce finančních prostředků převážně do služeb pro obyvatelstvo, výjimkou je rok 2016. V tomto roce Hroznová Lhota přehodnotila svoji strategii a začala vynakládat nejvíce peněz do průmyslového a jiného odvětvového hospodaření. Byla zde snaha o podporu malých podnikatelů a obec jim přispívala na jejich činnost. Stále bylo pro obec primárním úkolem zajistit co možná největší zázemí pro občany v oblastech kultury, komunálních služeb, zájmové činnosti či vzdělání.

Úplně odlišnou strategii má obec **Kozojídky**, která v každém roce vynakládala největší finanční prostředky vždy do jiných odvětví. V roce 2014 je nejvíce prostředků vynaloženo do všeobecné veřejné správy, následující rok 2015 převládají výdaje do služeb pro obyvatelstvo a poslední sledovaný rok 2016 jsou výdaje na maximum v oblasti průmyslového a ostatního odvětvového hospodaření. Obec Kozojídky nemá jednotně ucelenou strategii a snaží se operativně každý rok vynakládat finanční prostředky do nejvíce postižených oblastí tak, aby maximalizovala spokojenost obyvatel.

Tasov rozděloval finanční prostředky v roce 2014 do dvou hlavních oblastí. Do služeb pro obyvatelstvo a do průmyslového a ostatního odvětvového hospodaření, pod kterým se skrývají výdaje do vodního hospodářství, respektive výdaje na odvádění a čištění odpadních vod. Rok 2015 se vyznačuje podobnou strukturou výdajů jako v předchozím roce. V obci Tasov se závěrečný rok 2016 vyznačuje nárůstem výdajů do služeb pro obyvatelstvo na úkor ostatních odvětví.

Poslední sledovanou obcí jsou **Žeraviny**, jejichž strategie vynakládání finančních prostředků je spíše rozmanitá. V roce 2014 vydala nejvíce prostředků do všeobecné veřejné správy a průmyslového a ostatního hospodaření. Nadcházející rok 2015 převládají výdaje do služeb pro obyvatelstvo. Finální rok 2016 jsou prostředky skoro rovnoměrně vynakládány do služeb pro obyvatelstvo a všeobecné veřejné správy.

Pokud bychom se zaměřili na historický vývoj všech obcí, s klidem lze tvrdit, že se obce nejvíce věnovaly zemědělství, lesnictví, rybářství či vinařství. V letech 2014 – 2016 se obce spíše snaží o zlepšení obecního zázemí, infrastruktury, veřejné správy a průmyslového nebo jiného odvětví hospodaření. Do zemědělství, lesního hospodaření a rybářství jsou v jednotlivých obcích vynakládány pouze malé nebo žádné finanční obnosy. Další oblastí s nejmenšími výdaji je odvětví bezpečnosti státu a právní ochrany, tedy výdaje na ochranu obyvatelstva či požární ochranu. V žádné z analyzovaných obcí není zřízena policejní stanice a pouze Hroznová Lhota má výjezdovou jednotku požární ochrany. Otázkou je, zda je nutné zvyšovat bezpečnost jednotlivých obcí, když se obce vyznačují nízkou, dokonce až nulovou kriminalitou.

3.5.3 Vývoj skutečného a schváleného rozpočtu v letech 2014 – 2016

Každá obec je povinná na konci účetního období sestavit předběžný rozpočet na následující období. Tedy na konci roku 2013 sestavují předběžný rozpočet na rok 2014. Tento předběžně sestavený rozpočet musí schválit zastupitelstvo na konci účetního období. V průběhu roku vydává obec rozpočtová opatření, která slouží pro korekci a úpravu již schváleného rozpočtu. Rozpočtová opatření jsou samozřejmě také schválena zastupitelstvem obce. Za dané účetní období je vydáno i více rozpočtových opatření, jež jsou vydávány podle potřeby.

Nadcházející tabulka 3.8 porovnává plánované příjmy a výdaje, tedy rozpočet schválený zastupiteli v předchozím roce se skutečnými příjmy a výdaji v jednotlivých obcích.

Tabulka 3.8 Porovnání skutečných a schválených rozpočtů (v tis. Kč)

		schválené příjmy	skutečné příjmy	procento splnění rozpočtů u příjmů	schválené výdaje	skutečné výdaje	procento splnění rozpočtů u výdajů
2014	Hroznová Lhota	15 328	19 350	126 %	13 845	16 888	122 %
	Tasov	5 830	11 058	190 %	5 830	9 938	170 %
	Kozojídky	8 040	8 289	103 %	5 140	5 294	103 %
	Žeraviny	1 820	6 602	363 %	1 558	1 759	113 %
2015	Hroznová Lhota	15 356	19 002	124 %	13 613	18 621	137 %
	Tasov	6 200	7 247	117 %	6 200	7 145	115 %
	Kozojídky	7 742	6 756	87 %	5 242	6 317	121 %
	Žeraviny	1 850	3 109	168 %	1 643	2 560	156 %
2016	Hroznová Lhota	16 775	21 905	131 %	13 636	21 450	157 %
	Tasov	6 791	9 130	134 %	8 591	6 739	78 %
	Kozojídky	6 200	13 706	221 %	4 900	13 178	269 %
	Žeraviny	2 050	3 144	153 %	1 843	3 040	165 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Hroznová Lhota odhadovala celkové příjmy v roce **2014** na 15 328 000 Kč a její skutečné příjmy činily 19 350 000 Kč. Hlavním důvodem pro skoro čtyř milionový rozdíl je více vybraných peněžních prostředků z daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů a daně ze zboží a služeb v tuzemsku. Druhou složkou, která značně ovlivnila tento rozdíl, jsou přijaté transféry. V původním plánování nechtěla Hroznová Lhota

v roce 2014 jakkoliv investovat, mělo se jednat pouze o běžné činnosti. Původní plán však nahradil nový a Hroznová Lhota revitalizovala a zateplovala mateřskou školkou. Díky této investici bylo nutno navýšit příjmy a dotace získaná ze státního rozpočtu tento proces značně ulehčila. Schválené výdaje činily 13 845 000 Kč, kdežto skutečné skončily na částce 16 888 000 Kč. Jedním z prvotních důvodů difference jsou zvýšené výdaje na neinvestiční nákupy. Což jsou výdaje související s běžným chodem obce, jako jsou výdaje na knihy, drobný hmotný dlouhodobý majetek, veškeré energie či věcné dary. Dále výdaje výrazně ovlivnily zvýšené kapitálové výdaje, jelikož obec v tomto roce koupila budovu a pozemek pro vlastní účely.

Obec **Kozojídky** v roce 2014 své schválené a skutečné příjmy odhadla s velkou přesností. Malý rozdíl v příjmech, jenž vznikl, je v důsledku zvýšení nedaňových příjmů a transférových příjmů. V obdobné situaci jsou i výdaje, které se liší o 154 000 Kč. Rozdíl je představován zvýšením běžných výdajů.

Obec **Tasov** v odhadování příjmů nebyla velmi precizní a rozdíl činí v příjmech, které schválilo zastupitelstvo, a příjmech skutečných je 5 228 000 Kč. Fatální rozdíl vznikl v důsledku splátky půjčených prostředků od tělovýchovné jednoty. V původním smluvním vztahu měla tělovýchovná jednota půjčené peněžní prostředky vrátit v nadcházejícím období. Se svolením obecního úřadu však peněžní prostředky, které využili na revitalizaci hřiště splatili dříve. Položka schválených výdajů pro rok 2014 činila 5 830 000 Kč a výdaje skutečné činily 9 938 000 Kč. Opětovně získané peněžní prostředky umožnily vybudovat nové přípojky ke kanalizačnímu systému.

Obec **Žeraviny** naplánovala své celkové příjmy na 1 820 000 Kč, což neodpovídalo skutečným příjmům o 4 782 000 Kč. Žeraviny získaly uprostřed účetního období transfér ze státního rozpočtu, který použily na opravu kulturního domu. Tyto získané peněžní prostředky navýšily skutečný rozpočet. Obec v tomto období však věděla, že bude usilovat o transfér, pomocí něhož kulturní dům opraví a nezahrnula tuto skutečnost do schváleného rozpočtu. Výdaje obec již odhadla s přesností na 201 000 Kč, což lze považovat za úspěch.

V roce **2015** obec **Hroznová Lhota** odhadla své příjmy na 15 356 000 Kč, ve skutečnosti byly příjmy 19 002 000 Kč. Odchylka 3 646 000 Kč byla způsobena zvýšením daňových příjmů a transferů, tyto prostředky se použily na vzdělání zaměstnanců pracujících na základní škole. Mezi schválenými a skutečnými výdaji je rozdíl 5 008 000 Kč, jenž je způsoben kapitálovými výdaji. Převážnou část tvoří výdaje

na odvádění a čištění odpadních vod a také obec odkoupila starý domek, který má v úmyslu zbourat.

Obec **Kozojídky** svůj schválený rozpočet naddimenzovala a stalo se, že skutečné příjmy jsou nižší než příjmy schválené. Opakem jsou výdaje, kde schválené výdaje dosahují 5 242 000 Kč a skutečné výdaje jsou 6 317 000 Kč. Obec utratila více peněžních prostředků za svou běžnou činnost. Nejvíce se zde promítly položky opravy a udržování, věcné dary, cestovné a nákup služeb.

Schválené příjmy v obci **Tasov** dosáhly celkem 6 200 000 Kč a skutečné příjmy dosáhly 7 145 000 Kč. Rozdíl je tvořen zvýšením příjmů z pronájmů pozemků a transferů z kraje a státního rozpočtu. Je velmi zajímavé, že obec svůj rozpočet plánovala jako vyrovnaný, což se stává velmi zřídka. Avšak ani v tomto případě rozpočet nebyl vyrovnaný, ale schodkovitý díky výdajům. Skutečné výdaje činily 7 145 000 Kč, ale výdaje schválené byly pouhých 6 200 000 Kč. Odlišnost výdajů byla způsobena kapitálovými výdaji na čištění odpadních vod.

Poslední srovnávanou obcí jsou **Žeraviny**, jejichž rozpočet je nejmenší ze srovnávaných obcí, co se týče peněžních prostředků. V obou případech, tedy jak v příjmech, tak výdajích jsou větší rozdíly. Příjmy se liší od skutečnosti o 1 259 000 Kč a výdaje o 917 000 Kč. Rozdíl příjmů je tvořen zvýšením všech jednotlivých složek příjmů, tedy daňových příjmů, kapitálových příjmů, nedaňových příjmů a přijatých transferů. Každá z těchto položek se do jisté míry podílí na zvýšení celkových skutečných příjmů. Výdaje se také zvýšily oproti plánovaným, a obdobně jako u příjmů na tom nesou zásluhu jak výdaje běžné, tak kapitálové.

Rok **2016** je posledním analyzovaným obdobím. **Hroznová Lhota** v roce 2016 odhadla své příjmy na 16 775 000 Kč, ale skutečné příjmy jsou 21 905 000 Kč. Obrovský rozdíl 5 130 000 Kč je tvořen zvýšenými příjmy z daní z příjmů právnických osob, a tím související daní z přidané hodnoty. A přijatým finančním vypořádáním mezi obcemi z minulých let. Druhý enormní rozdíl byl vytvořen mezi schválenými a skutečnými výdaji. Celková odchylka byla 7 814 000 Kč vytvořená díky technické obnově silniční komunikace.

Obec **Kozojídky** stejně jako Hroznová Lhota nedokázala odhadnout své schválené příjmy a výdaje s velkou přesností. Rozdíl mezi příjmy schválenými a skutečnými je 7 506 000 Kč. Příjmy navýšily hlavně investiční transfery od kraje, ze státního fondu i ze státního rozpočtu. Ještě větší rozdíl je mezi schválenými a

skutečnými výdaji, který je 8 278 000 Kč. Výdaje byly navýšeny díky investičním výdajům do pozemní komunikace a na údržbu inženýrských sítí.

Obec **Tasov** dokázala na rozdíl od Hroznové Lhoty a Kozojídek odhadnout budoucí příjmy a výdaje s větší přesností. Příjmy se lišily o 2 339 000 Kč díky finančnímu vypořádání mezi obcemi. Schválené výdaje v roce 2016 obec Tasov naddimenzovala a lišila se od skutečnosti o 1 852 000 Kč. V globálu lze tento rozdíl považovat za přiměřené plánování.

V roce 2016 dosáhly schválené příjmy v obci **Žeraviny** 2 050 000 Kč a skutečné příjmy 3 144 000 Kč. Nerovnost mezi rozpočty byla způsobena zvýšením daňových příjmů a transferům z dotačního systému. Nepatrně vyšší je rozdíl mezi schválenými a skutečnými výdaji, který činí 1 197 000 Kč. Primární důvod vyplývá z podstaty obce, tedy zvýšením výdajů na činnost místní správy. Dalším výdajem ovlivňujícím výslednou částku jsou výdaje na údržbu a opravy.

Pokud srovnáme úspěšnost splnění rozpočtu jednotlivých obcí, lze zjistit na kolik procent je schopna obec odhadnout své budoucí příjmy a výdaje (viz tabulka 3.8). Zároveň lze posoudit schopnost pracovníků tento rozpočet sestavit a samozřejmě s jakou přesností.

V roce **2014** obec Kozojídky dokázala dosáhnout 103% úspěšnosti splnění rozpočtu. Jinak řečeno, její skutečný rozpočet se schváleným rozpočtem se lišil o pouhých 3 %, a to na straně příjmů i výdajů. Nejhorší s procentním plněním na tom jsou obce Tasov a Žeraviny.

Následující rok **2015** byly obce Kozojídky a Tasov se svým schváleným rozpočtem vzdáleny od skutečného rozpočtu v rozmezí 13 % – 21 %, což je řadí na pomyslné prvenství. Hroznová Lhota dokázala sestavit rozpočtované příjmy na 124 % shodu a výdaje na 137 % shodu. Opět se svou méně přesnou predikcí skončila nejhorší obec Žeraviny, která dokázala predikovat příjmy na 168 % a výdaje na 156 %.

Nejúspěšnější obcí v roce **2016** je Tasov. V Kozojídkách lze pozorovat prudkou změnu. Procentní splnění příjmů ke schválenému rozpočtu je na úrovni 221 % a výdaje jsou na úrovni 269 %.

Závěrem lze říct, že nejlépe predikovaly svůj rozpočet obce Kozojídky a Tasov. Hroznová Lhota by se zařadila do lepšího průměru a Žeraviny spíše do horšího průměru. Ve sledovaném období nedocházelo ke změnám v pracovní struktuře a

všechny rozpočty dělaly za dané obce stejné osoby. Podle provedené analýzy obce odhadovaly své rozpočty s velkou opatrností a schválené příjmy převyšovaly schválené výdaje. Obce nepočítají s nejhorší variantou a to s možným schodkem v rozpočtu, jsou spíše optimistické.

3.5.4 Souhrnný rozpočet

Finanční hospodaření a rozpočty jsou blíže rozebrány v kapitole 2.4. Důležitou součástí rozpočtu je porovnání příjmů a výdajů a následovné zhodnocení finanční situace. Je velice důležité nezaměňovat pojmy příjmy a výdaje s pojmy výnosy a náklady.

Nadcházející tabulka 3.9 zachycuje souhrnný rozpočet, kde je porovnán rozdíl mezi příjmy a výdaji jednotlivých obcí a následně přepočítán na jednoho obyvatele.

Tabulka 3.9 Saldo obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

		Příjmy	výdaje	saldo	saldo na obyvatele
2014	Hroznová Lhota	19 350	16 888	2 462	1,9
	Tasov	9 130	6 739	2 391	4,4
	Kozojídky	8 289	5 294	2 995	5,9
	Žeraviny	6 602	1 759	4 843	24,5
2015	Hroznová Lhota	19 002	18 621	381	0,3
	Tasov	7 247	7 145	102	0,2
	Kozojídky	6 756	6 317	439	0,9
	Žeraviny	3 107	2 560	547	2,8
2016	Hroznová Lhota	21 905	21 450	455	0,4
	Tasov	11 058	9 938	1 120	2,0
	Kozojídky	13 706	13 178	528	1,0
	Žeraviny	3 144	3 040	104	0,5

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Obec Žeraviny v roce **2014** dosáhla největší peněžní zásoby proti jiným obcím. Získané peněžní prostředky ze státního rozpočtu na opravu kulturního domu obec nestihla proinvestovat. Z tohoto důvodu měla na konci svého účetního období značný přebytek peněžních prostředků, které se však v následných letech velmi snížily. Rok 2014 byl i pro zbylé obce rokem vyšších peněžních zůstatků. Hroznová Lhota měla na konci roku peněžní prostředky ve výši 2 462 000 Kč, Kozojídky měly zůstatek 2 995 000 Kč a Tasov měl zůstatek 2 391 000 Kč.

V následujícím roce **2015** u všech analyzovaných obcí prudce klesly peněžní zůstatky. Největší pokles lze pozorovat u obce Žeraviny. Nejnižší stav finančních prostředků má obec Tasov, která vynaložila většinu finančních prostředků na čištění odpadních vod.

Závěrečný rok **2016** pokračuje snížením finančních prostředků u obce Žeraviny. Kdežto ostatní obce zaznamenaly opětovný nárůst. Jediné saldo v obci Žeraviny má klesající tendenci. Zbylé obce zaznamenávají pokles a následný nárůst finančních prostředků.

Pokud srovnáme saldo přepočítané na jednoho obyvatele, můžeme zjistit, že v každém případě nemusí znamenat největší finanční zůstatek nejlepší hospodaření.

V roce **2014** má největší saldo na jednoho obyvatele obec Žeraviny, což dokazuje i saldo, které je největší z daných obcí. Změna nastává u obce Hroznová Lhota, která podle absolutní částky má zaujímat třetí pozici. Saldo přepočítané na jednoho obyvatele však ukazuje hodnotu 1 900 Kč na obyvatele, což je nejmenší hodnota.

V nadcházejícím roce **2015** opět zaujímá prvenství obec Žeraviny, druhou obcí je taktéž obec Kozojídky. Změna nastává v pořadí mezi Hroznovou Lhotou a Tasovem. Toto pořadí naprosto odpovídá i pořadí v absolutních hodnotách.

Závěrečný rok **2016** má značně přeskládané pořadí. V tomto roce má prvenství obec Tasov s 2 000 Kč na obyvatele. Druhou obcí jsou Kozojídky, jejichž saldo na obyvatele dosahuje 1 000 Kč. Třetí obcí jsou Žeraviny s hodnotou salda na obyvatele 500 Kč a poslední obcí je Hroznová Lhota. Pokud bychom se podívali na absolutní hodnoty, lze vidět změnu v pořadí u Hroznové Lhoty a Žeravin.

Na základě provedené analýzy příjmů a výdajů lze konstatovat, že všechny obce dosahují ve sledované období přebytku. Jednotlivé obce hospodaří spíše střídavě a nesnaží se jít do příliš velkého rizika a zadlužení. Hlavní cíl, který si stanovila obec Hroznová Lhota, je nedostat se do záporného salda, dle slov starostky.

4 Analýza a komparace hospodaření vybraných obcí

V kapitole analýza a komparace hospodaření vybraných obcí se staví na základech z teoretické části. Veškerá finanční analýza bude aplikována na již představené obce. Budou rozebrány finanční výkazy, na jejichž základě dochází ke zhodnocení finanční situace a efektivity obcí v rozmezí let 2014 až 2015. Nejdříve je využita horizontální a vertikální analýza, aplikovaná na rozvahu a výkaz zisku a ztráty. Závěrem budou vypočítány a srovnány finanční ukazatele vhodné pro obce, které jsou popsány v podkapitole 2.5.2.

Výsledky finančních analýz za jednotlivé obce budou srovnány mezi sebou a bude vyhodnoceno hospodaření obcí. Data uvedená v této kapitole byla čerpána především z účetních výkazů obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny.

4.1 Analýza rozvahy

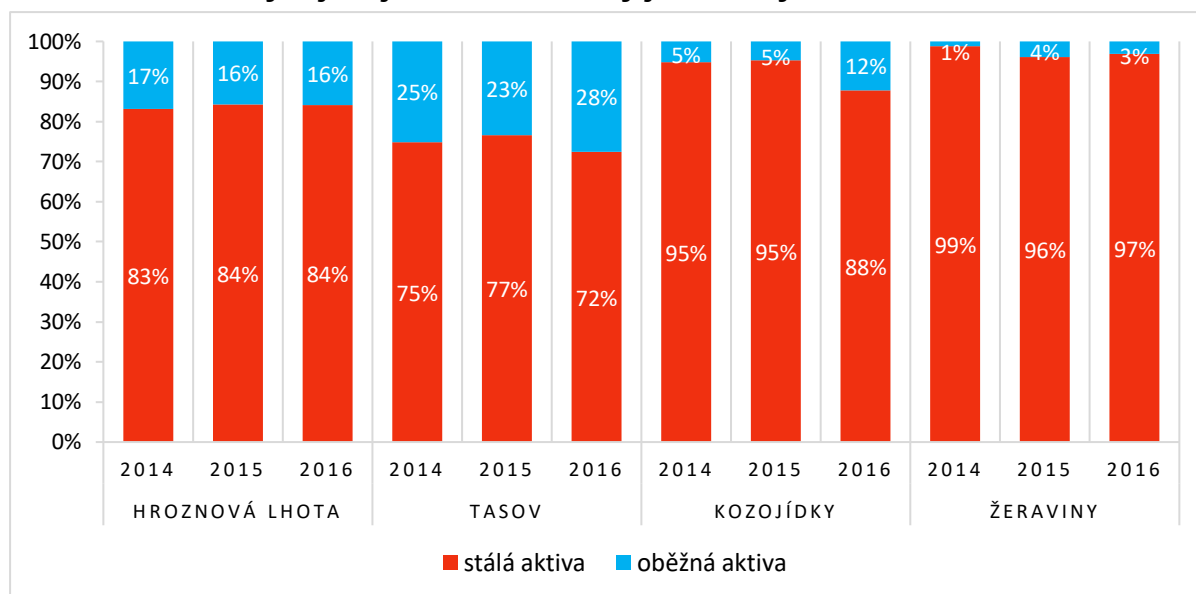
Analýzu rozvahy lze rozdělit do dvou částí, a to na analýzu majetkové struktury a analýzu finanční struktury. V diplomové práci je nejdříve rozebrána majetková struktura, která vypovídá o rozložení aktiv. Dále bude analyzována finanční struktura, která zachycuje způsob financování obcí. Tyto části jsou podrobněji rozděleny na vertikální a horizontální analýzu.

4.1.1 Vertikální analýza aktiv

Vertikální analýza vychází z rozvah obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny. V příloze č. 2 jsou uvedeny vybrané položky v absolutních hodnotách z rozvah jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016. Veškeré výsledky vertikální analýzy aktiv, lze vyčíst v příloze č. 3.

V následujícím grafu 4.1, lze vidět grafické znázornění vývoje majetkové struktury v Hroznové Lhotě, Tasovu, Kozojídkách a Žeravinách v letech 2014 – 2016.

Graf 4.1 Vývoj majetkové struktury jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Z uvedeného grafu je patrné, že ve všech analyzovaných obcích převládají stálá aktiva. Složka stálých aktiv u všech obcí je převážně tvořena dlouhodobým hmotným majetkem. Meziročně u jednotlivých obcí je střídavý vývoj stálých aktiv, spíše stálá aktiva oscilují okolo dané hranice. Nejvyšší podíl stálých aktiv má obec Žeraviny, což naznačuje největší podíl dlouhodobého hmotného majetku. Naopak nejnižší podíl na stálých aktivech je u obce Tasov. U této obce jsou výrazně vyšší oběžná aktiva, která jsou převážně tvořena krátkodobým finančním majetkem.

Obce Hroznová Lhota, Kozojídky a Žeraviny dávají větší důraz na stálá aktiva, než obec Tasov. U této obce samozřejmě také převládají stálá aktiva nad oběžnými, ale oběžná aktiva zauímají větší procentní část než u ostatních obcí.

4.1.2 Horizontální analýza aktiv

Výsledky horizontální analýzy aktiv jsou rozděleny do dvou samostatných analýz. První z nich je analýza stálých aktiv (viz tabulka 4.1) a druhou je analýza oběžných aktiv (viz tabulka 4.2). V obou horizontálních analýzách jsou znázorněny absolutní i relativní meziroční změny položek.

Tabulka 4.1 Horizontální analýza stálých aktiv jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

horizontální analýza – absolutní změny	HROZNOVÁ LHOTA		TASOV		KOZOJÍDKY		ŽERAVINY	
	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
stálá aktiva	5 523	257	-302	999	-137	8 183	222	-189
dlouhodobý nehmotný majetek	-39	-39	29	64	-20	-20	-4	88
dlouhodobý hmotný majetek	6 046	108	-331	841	-95	8 164	211	-339
dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0	0	0
dlouhodobé pohledávky	-483	187	0	95	-22	39	15	62
horizontální analýza – relativní změny	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
stálá aktiva	11 %	1 %	-1 %	4 %	-0,2 %	11 %	1 %	-1 %
dlouhodobý nehmotný majetek	-6 %	-7 %	16 %	26 %	-6 %	-6 %	-9 %	67 %
dlouhodobý hmotný majetek	13 %	0,2 %	-1 %	3 %	-0,1 %	11 %	1 %	-2 %
dlouhodobý finanční majetek	x	x	x	x	x	x	x	x
dlouhodobé pohledávky	x	100 %	x	100 %	-26 %	31 %	100 %	81 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Z dříve uvedené vertikální analýzy bylo zřejmé, že největší podíl na aktivech mají právě stálá aktiva. U sledovaných obcí se stálá aktiva skládají z dlouhodobého nehmotného, hmotného a finančního majetku a dlouhodobých pohledávek.

Dlouhodobý nehmotný majetek v obcích Hroznová Lhota a Kozojídky má klesající trend. V obci Tasov se podíl dlouhodobého nehmotného majetku zvyšuje. U obce Žeraviny se velmi výrazně zvyšuje hranice dlouhodobého nehmotného majetku.

Relativní změny dlouhodobého hmotného majetku spíše oscilují okolo nuly. Pouze ve dvou případech je jeho relativní změna větší než 10 %. Dlouhodobý hmotný majetek zaujímá u všech obcí největší podíl na stálých aktivech, dle přílohy č. 2. Všechny analyzované obce dbají na skladbu svého dlouhodobého hmotného majetku.

Převažují zde pozemky, stavby a samostatné hmotné movité věci. Jediná obec Hroznová Lhota nakupuje dlouhodobý hmotný majetek a dále ho prodává.

Žádná z analyzovaných obcí nemá ve své skladbě stálých aktiv zahrnutý dlouhodobý finanční majetek.

Poslední složkou stálých aktiv jsou dlouhodobé pohledávky, převažují poskytnuté finanční výpomoci mezi obcemi a dlouhodobě poskytnuté zálohy na transfery u všech obcí.

Je více než zřejmé, že si jednotlivé obce vypomáhají mezi sebou pomocí finančních prostředků. Také mají stanovenou podobnou strukturu stálých aktiv.

V tabulce 4.2 je znázorněná horizontální analýza oběžných aktiv. Z tabulky je patrné, že oběžná aktiva zahrnují zásoby, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek.

Tabulka 4.2 Horizontální analýza oběžných aktiv jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

horizontální analýza - absolutní změny	HROZNOVÁ LHOTA		TASOV		KOZOJÍDKY		ŽERAVINY	
	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
oběžná aktiva	243	176	-817	2193	-295	7 014	529	-151
zásoby	-3	6	0	0	0	0	0	0
krátkodobé pohledávky	350	-165	-920	-198	465	6 786	189	-46
krátkodobý finanční majetek	-106	337	102	2 392	-760	228	340	-104
horizontální analýza – relativní změny	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
oběžná aktiva	3 %	2 %	-11 %	23 %	-9 %	68 %	70 %	-25 %
zásoby	-30 %	38 %	x	x	x	x	x	x
krátkodobé pohledávky	21 %	-11 %	-194 %	-72 %	65 %	90 %	73 %	-21 %
krátkodobý finanční majetek	-1 %	4 %	1 %	26 %	-30 %	8 %	69 %	-27 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

U všech analyzovaných obcí tvoří největší podíl na oběžných aktivech právě krátkodobý finanční majetek. Vývoj krátkodobého finančního majetku u obcí Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky má vzrůstající tendenci. U obce Žeraviny je to naopak, tedy krátkodobý finanční majetek má klesající trend.

Krátkodobé pohledávky mají vzrůstající charakter u obcí Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky. Opět je výjimkou obec Žeraviny, u které je zaznamenán meziroční pokles krátkodobých pohledávek.

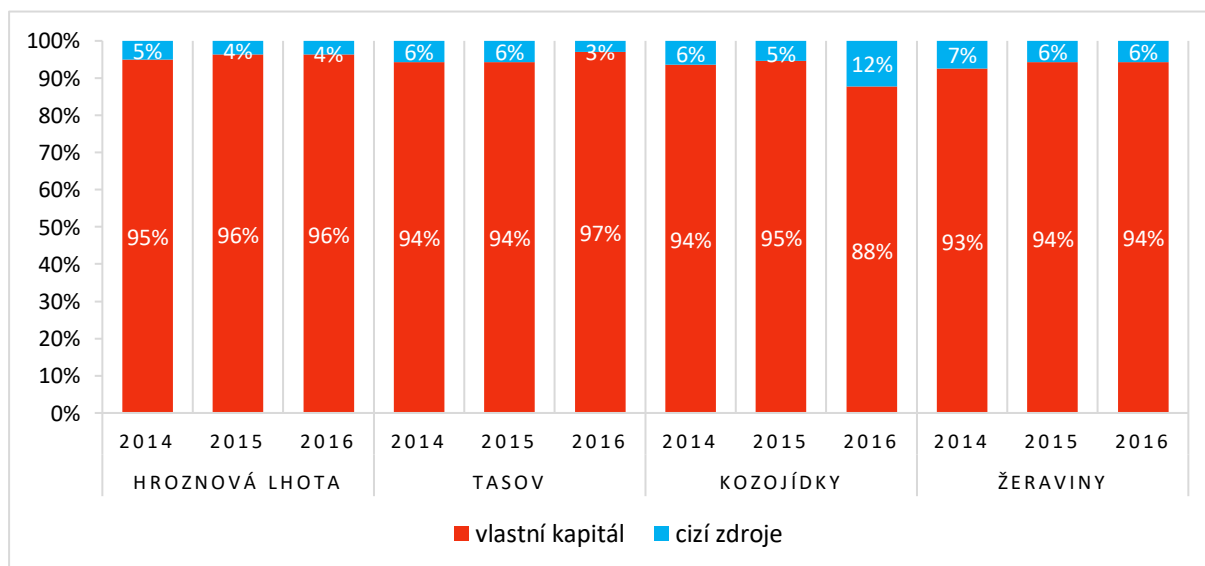
Zásoby u obce Hroznová Lhota nejsou hlavní složkou oběžných aktiv, spíše mají doplňující charakter. U obcí Tasov, Kozojídky a Žeraviny nejsou evidovány žádné zásoby. Pouze obec Hroznová Lhota má nárůst zásob v meziročním porovnání. Tyto zásoby jsou převážně na zabezpečení běžné činnosti obce.

4.1.3 Vertikální analýza pasiv

Rozvahy obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny, které byly podkladem pro výpočet vertikální analýzy pasiv jsou uvedeny v příloze č. 4. Vertikální analýza pasiv byla provedena za roky 2014 až 2016. Veškeré výsledky této analýzy jsou zohledněny v příloze č. 5.

V následujícím grafu 4.2 je zobrazen vývoj finanční struktury v letech 2014 – 2016 v obcích Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny.

Graf 4.2 Vývoj finanční struktury jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že ve všech obcích převládá vlastní kapitál nad cizími zdroji. U obcí Hroznová Lhota, Tasov a Žeraviny lze pozorovat v jednotlivých letech mírný nárůst vlastního kapitálu. Pouze u obce Kozojídky je z roku 2015 na rok 2016 pokles vlastního kapitálu. Vlastní kapitál dosahuje ve všech analyzovaných obcích nad 93 % s výjimkou roku 2016 v obci Kozojídky.

Cizí zdroje jsou v rozmezí 3 % – 7 %, pouze v roce 2016 v obci Kozojídky dosahují cizí zdroje 12 %.

Pokud se zaměříme na časovou sladěnost struktury aktiv a pasiv, je vhodné využít bilanční pravidlo, což je zlaté pravidlo financování. Toto pravidlo tvrdí, že dlouhodobý majetek by měl být financován dlouhodobými zdroji a obdobně oběžná aktiva by měla být financována krátkodobými zdroji (viz tabulka 4.3).

Tabulka 4.3 Vývoj struktury aktiv a pasiv (v tis. Kč)

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
dlouhodobý majetek	42 887	48 894	48 963	24 249	23 947	24 852	65 895	65 780	73 924	18 624	18 831	18 580
dlouhodobé zdroje	50 191	55 968	56 272	30 528	30 335	2 960	68 560	67 664	75 965	18 597	19 408	18 882
oběžná aktiva	8 827	9 070	9 246	8 123	7 306	9 499	3 553	3 258	10 272	222	751	600
krátkodobé zdroje	2 006	1 995	2 125	1 845	918	485	997	1 460	8 356	249	189	376

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Zlaté pravidlo financování je splněno ve všech obcích a všech letech, s výjimkou roku 2016 u obce Tasov. V tomto roce nebylo splněno zlaté pravidlo financování. Dlouhodobé zdroje pokrývají veškerý dlouhodobý majetek a také část oběžného majetku. Z toho vyplývá, že obce Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny nemají žádné problémy s likviditou. Pro financování volí spíše opatrnější cestu. Jedná se o konzervativní způsob financování, jenž je také více bezpečnější. Jelikož se jedná o obce, které se odpovídají krajským úřadům potažmo celému státu je jistě obezřetnější volit mírnou strategii. Bohužel je to za cenu možného budoucího většího rozvoje obce.

4.1.4 Horizontální analýza pasiv

Horizontální analýza pasiv bude rozdělena na dvě samostatné analýzy, a to analýzu vlastního kapitálu (viz tabulka 4.4) a analýzu cizích zdrojů (viz tabulka 4.5).

Tabulka 4.4 Horizontální analýza vlastního kapitálu jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

horizontální analýza – absolutní změny	HROZNOVÁ LHOTA		TASOV		KOZOJÍDKY		ŽERAVINY	
	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
vlastní kapitál	6 310	432	-192	3 626	304	8 602	1 015	-310
jmění účetní jednotky a upravující položky	6 057	52	-198	-160	52	6 785	340	-154
fondy účetní jednoty	97	84	0	0	0	0	0	0
výsledek hospodaření	156	296	6	3 785	252	1 816	675	-156
horizontální analýza – relativní změny	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
vlastní kapitál	11 %	1 %	-1 %	11 %	0,5 %	12 %	5 %	-2 %
jmění účetní jednotky a upravující položky	13 %	0,1 %	-1 %	-1 %	0,1 %	10 %	2 %	-1 %
fondy účetní jednoty	13 %	10 %	x	x	x	x	x	x
výsledek hospodaření	2 %	4 %	0,1 %	41 %	7 %	32 %	56 %	-15 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Vlastní kapitál má vzrůstající tendenci u obcí Tasov a Kozojídky. Naopak u obcí Hroznová Lhota a Žeraviny vykazuje klesající trend. Vlastní kapitál je nejvíce ovlivněn položkou jmění účetní jednoty. Jako jediná obec Hroznová Lhota vytváří a vykazuje fondy účetní jednoty, zbylé obce žádný fond netvoří.

Výsledek hospodaření v absolutních změnách je ve všech obcích kladný, výjimkou je pouze rok 2016 u obce Žeraviny.

Uvedená tabulka 4.5 znázorňuje horizontální analýzu cizích zdrojů. Lze pozorovat jak analýzu v absolutních změnách, tak i analýzu v relativních změnách.

Tabulka 4.5 Horizontální analýza cizích zdrojů jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

horizontální analýza – absolutní změny	HROZNOVÁ LHOTA		TASOV		KOZOJÍDKY		ŽERAVINY	
	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
cizí zdroje	-544	2	-927	-433	-737	6 596	-264	-29
Rezervy	0	0	0	0	0	0	0	0
dlouhodobé závazky	-533	-128	0	0	-1200	-300	-436	232
krátkodobé závazky	-11	130	-927	-433	463	6 896	-60	187
horizontální analýza – relativní změny	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
cizí zdroje	-26 %	0,1 %	-101 %	-89 %	-20 %	64 %	-23 %	-3 %
Rezervy	x	x	x	x	x	x	x	x
dlouhodobé závazky	-416 %	x	x	x	-53 %	-15 %	-61 %	25 %
krátkodobé závazky	-1 %	6 %	-101 %	-89 %	32 %	83 %	-32 %	50 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Cizí zdroje jsou nejvíce ovlivněny dlouhodobými a krátkodobými závazky, s výjimkou obce Tasov jejíž cizí zdroje ovlivňují pouze krátkodobé závazky. Dlouhodobé závazky jsou ve všech obcích tvořeny převážně dlouhodobými úvěry. Cizí zdroje ve sledovaném období mají vzrůstající tendenci, a to taktéž u všech obcí. Žádná z analyzovaných obcí netvoří rezervy.

Na základě vertikální a horizontální analýzy vybraných položek z rozvahy, lze konstatovat, že obce mají svého vůdce, kterého napodobují. Obec Hroznová Lhota je vůdcem a ostatní obce Tasov, Kozojídky a Žeraviny napodobují její majetkovou a finanční strukturu. Všechny účetní jednotky dělají zákonné minimum a nesnaží se toto minimum, jakkoliv přesáhnout. Dle názoru autorky by obce měly dělat dlouhodobé výhledy s časovým horizontem 10 – 15 let. Díky dlouhodobému časovému horizontu by mohly začít tvořit rezervy.

4.2 Analýza výkazu zisku a ztráty

Analýza výkazu zisku a ztráty je v diplomové práci rozdělena do dvou částí. První část zahrnuje vertikální analýzu výnosů a vertikální analýzu nákladů. S následným provedením celkové vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty. Druhá část je zaměřena na horizontální analýzu výnosů a nákladů. Přehled výkazu zisku a ztráty je uveden v příloze č. 6.

4.2.1 Vertikální analýza výnosů a nákladů

Z tabulky 4.6 je patrné, že největší procentní podíl na nákladech ve všech sledovaných obcích zaujímají náklady na činnost. Náklady na činnost zahrnují především spotřebu materiálu, **spotřebu energie**, prodané zboží, **opravy a udržování**, cestovné, náklady na reprezentaci, **ostatní služby**, **mzdové náklady**, **zákonné sociální pojištění**, daň silniční, daň z nemovitostí, tvorba fondů (pouze u Hroznové Lhoty), **odpisy**, prodané pozemky či ostatní náklady. V obcích Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky náklady na činnosti střídavě klesají a stoupají. V obci Žeraviny mají náklady na činnost mírný stoupající trend.

Obce na rozdíl od obchodních společností vykazují náklady na transfery, které v analyzovaných obcích zaujímají od 8 % do 42 %. 8 % je nejnižší dosažená hodnota v obci Žeraviny. Opakem je 42 %, kterých dosáhla v roce 2015 obec Tasov.

Finanční náklady dosahují maximálně 2 %. V obcích Hroznová Lhota a Tasov nejsou vykazovány ve sledovaných letech žádné finanční náklady. Kozojídky a Žeraviny vykazují mírnou aktivitu v oblasti finančních nákladů.

Tabulka 4.6 Vertikální analýza nákladů (v %)

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
náklady	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
náklady na činnosti	78	62	83	74	57	79	84	63	78	90	90	91
finanční náklady	0,1	0,4	x	x	x	x	1	1	1	2	1	1
náklady na transfery	20	35	16	25	42	20	13	35	20	8	8	8
daň z příjmů	2	2	1	1	1	1	2	1	2	0,4	1	1

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

V následující tabulce 4.7 je znázorněna vertikální analýza výnosů v obcích Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny v letech 2014 – 2016. Největším podíl na celkových výnosech mají ve všech obcích výnosy ze sdílených daní a poplatků. Jsou to výnosy z daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob, daně z přidané hodnoty, spotřebních daní, majetkových daní a ostatních sdílených daní a poplatků.

Druhá položka zaujímající největší podíl jsou výnosy z činnosti, které mají v obci Hroznová Lhota vzrůstající tendenci. V obci Tasov je vývoj střídavý, v obci Kozojídky má klesající charakter a v obci Žeraviny jsou konstantní.

Výnosy z transferů se v obcích Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky pohybují v rozmezí 8 % až 16 %. Výjimkou je obec Žeraviny, kde výnosy z transferů dosahují až 29 %. Všechny analyzované obce vykazují velmi nízkou míru finančních výnosů.

Tabulka 4.7 Vertikální analýza výnosů (v %)

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
výnosy	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
výnosy z činnosti	15	16	26	18	17	34	14	11	10	9	9	9
finanční výnosy	0,1	0,01	0,2	0,1	0,1	0,03	0,02	x	x	x	x	x
výnosy z transferů	8	6	5	6	11	5	14	16	14	9	29	28
výnosy ze sdílených daní a poplatků	76	78	70	76	72	62	73	73	76	82	62	64

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Typicky zvolenou základnou pro výpočet vertikální analýzy bývají obvykle tržby, které obsahují součet tržeb z prodeje zboží a výkonů. Jelikož se diplomová práce nepohybuje v prostředí obchodních korporací, jsou jako základna pro provedení vertikální analýzy zvoleny celkové výnosy. Což představuje součet výnosů z činnosti, finančních výnosů, výnosů z transferů a výnosů ze sdílených daní a poplatků. Přehled výkazu zisku a ztráty je uveden v příloze č. 6, je sestavován obcemi podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

V příloze č. 7 je zachycena vertikální analýza vybraných položek výkazu zisku a ztráty, která odpovídá prostředí obchodních korporací pro sestavení výkazu zisku a ztráty.

Na tvorbě zisku se nejvýznamněji podílely výnosy ze sdílených daní a poplatků u všech analyzovaných obcí. Nákladová struktura byla zastoupena především náklady na vlastní činnost. Celkový provozní výsledek hospodaření v Hroznové Lhotě zaujímá od 12 % do 2 %, což znamená jeho klesající trend. V obci Tasov je značně nevyrovnaný provozní výsledek hospodaření, pohybující se od 22 % do 40 % na celkových výnosech. Provozní výsledek hospodaření v obci Žeraviny klesl až do záporných hodnot (– 4 %).

Pokud obce vykazují nějaký finanční výsledek hospodaření je záporný. U obcí Hroznová Lhota a Tasov není jakýkoliv finanční výsledek hospodaření, u obcí Kozojídky a Žeraviny je záporný.

Celkový výsledek hospodaření běžného účetního období je kladný či nulový, výjimkou je rok 2016 u obce Žeraviny. V tomto roce je výsledek hospodaření – 5 %, jelikož byly náklady na činnosti velmi vysoké a také finanční výsledek hospodaření byl záporný.

4.2.2 Horizontální analýza výnosů a nákladů

U horizontální analýzy je v diplomové práci proveden rozbor výsledků hospodaření u jednotlivých obcí. Tento rozbor se skládá z provozního výsledku hospodaření, který byl vypočítán sečtením výnosů z činnosti, výnosů z transferů a výnosů ze sdílených daní a poplatků a následným odečtením nákladů na činnost a nákladů na transfery. Finanční výsledek hospodaření je vypočítán rozdílem mezi finančními výnosy a finančními náklady. Výsledek hospodaření před zdaněním je vypočítán součtem provozního výsledku hospodaření a finančního výsledku hospodaření.

Vývoj vybraných položek výkazu zisku a ztráty je znázorněn v tabulce 4.8. Z tabulky je patrný každoroční procentní nárůst výsledku hospodaření před zdaněním, který je převážně tvořen nárůstem provozního výsledku hospodaření. Jedná se o logický stav, jelikož obce nevyvíjí moc velkou snahu ve finanční oblasti.

I když se ve většině případů jedná o každoroční nárůst ukazatelů, obce by mohly dbát více na finanční výsledek hospodaření a rozvíjet svou činnost v této části.

Tabulka 4.8 Vývoj výsledků hospodaření jednotlivých obcí (v tis. Kč)

horizontální analýza – absolutní změny	HROZNOVÁ LHOTA		TASOV		KOZOJÍDKY		ŽERAVINY	
	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
provozní výsledek hospodaření	-1 401	-198	-1 389	3 736	-233	1 519	543	-842
finanční výsledek hospodaření	-74	110	-2	-2	-20	45	6	6
výsledek hospodaření před zdaněním	-1 475	-88	-1 391	3 734	-253	1 564	549	-836
horizontální analýza – relativní změny	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
provozní výsledek hospodaření	-215 %	-44 %	-1323 %	97 %	-56 %	79 %	74 %	759 %
finanční výsledek hospodaření	96 %	333 %	-40 %	-67 %	25 %	-125 %	-22 %	-29 %
výsledek hospodaření před zdaněním	-257 %	-18 %	-1265 %	97 %	-76 %	82 %	78 %	633 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Časový vývoj výnosů, lze pozorovat v tabulce 4.9, je zde provedena horizontální analýza, a to v absolutních i relativních změnách.

Tabulka 4.9 Horizontální analýza výnosů jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

horizontální analýza – absolutní změny	HROZNOVÁ LHOTA		TASOV		KOZOJÍDKY		ŽERAVINY	
	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
Výnosy	4	3762	582	2068	280	286	725	223
výnosy z činnosti	77	2680	49	1945	-144	-40	67	0
finanční výnosy	-18	32	-2	-2	-1	0	0	0
výnosy z transferů	-342	-45	393	-364	214	-112	651	29
výnosy ze sdílených daní a poplatků	287	1095	142	489	211	437	7	193
horizontální analýza – relativní změny	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
Výnosy	0,02 %	17 %	8 %	22 %	4 %	4 %	25 %	7 %
výnosy z činnosti	3 %	49 %	4 %	61 %	-20 %	-6 %	25 %	x
finanční výnosy	-1800 %	97 %	-40 %	-67 %	x	x	x	x
výnosy z transferů	-32 %	-4 %	49 %	-84 %	20 %	-12 %	77 %	3 %
výnosy ze sdílených daní a poplatků	2 %	7 %	3 %	8 %	4 %	8 %	0,4 %	10 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

V obcích Hroznová Lhota a Tasov celkové výnosy stoupají především zásluhou výnosů z činnosti a výnosů ze sdílených daní a poplatků. Záporné hodnoty naznačují, že jednotlivé obce měly vždy v roce, který následoval, nižší výnosy. Největší procentní nárůst je u položky výsledek činnosti, tedy až na obec Žeraviny, kde je procentní pokles.

V tabulce 4.10 je uvedena horizontální analýza nákladů, jsou zde zobrazeny absolutní změny a také relativní změny.

Tabulka 4.10 Horizontální analýza nákladů jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

horizontální analýza – absolutní změny	HROZNOVÁ LHOTA		TASOV		KOZOJÍDKY		ŽERAVINY	
	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
náklady	1653	3622	2037	-1712	523	-1279	196	1055
náklady na činnosti	-1539	6736	221	326	-917	-55	177	990
finanční náklady	56	-78	0	0	19	-45	-6	-6
náklady na transfery	2962	-2808	1752	-1992	1431	-1179	5	74
daň z příjmů	174	-228	65	-46	-8	-1	20	-4
horizontální analýza – relativní změny	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016	Rozdíl 2014 - 2015	Rozdíl 2015- 2016
náklady	9 %	17 %	27 %	-30 %	8 %	-25 %	9 %	32 %
náklady na činnosti	-14 %	38 %	5 %	7 %	-23 %	-1 %	9 %	33 %
finanční náklady	72 %	x	x	x	23 %	-125 %	-22 %	-29 %
náklady na transfery	48 %	-82 %	56 %	-177 %	65 %	-116 %	3 %	30 %
daň z příjmů	42 %	-119 %	63 %	-79 %	-10 %	-1 %	69 %	-16 %

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nejvýznamnější složkou nákladů jsou náklady na činnost. Největší meziroční změny u všech analyzovaných obcí nastávají v položce nákladů na transfery. Jelikož jednotlivé obce nedokážou plusově hospodařit bez pomoci státu, jsou každoročně nutné náklady na transfery. Jejich meziroční odlišnost je dána potřebou obcí, v některých letech obce více investují, v jiných méně, a tím pádem klesají a vzrůstají náklady na transfery.

Skladba výnosů a nákladů je obdobná u všech obcí, tak jako u skladby aktiv a pasiv. Žádná ze sledovaných obcí nevyvíjí příliš velké úsilí v oblasti finanční. Hroznová Lhota jakožto pomyslný vůdce by mohla více dbát na tuto stránku a pokusit se obce zapojit do finanční oblasti.

4.3 Analýza finančních ukazatelů

Tato část je zaměřená na analýzu vybraných finančních ukazatelů pro obce. Prostřednictvím těchto ukazatelů lze zhodnotit základní oblasti vypovídající o finančním zdraví obcí. Jedná se o ukazatel autarkie, ukazatele rentability, ukazatele aktivity, ukazatele likvidity a ukazatel financování.

Ukazatel autarkie

Ukazatel byl vypočítán na základě vzorce (2.1). Tabulka 4.11 zobrazuje vývoj ukazatele autarkie ve sledovaném období u všech analyzovaných obcí.

Tabulka 4.11 Vývoj autarkie jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
autarkie	1,1	1	1	1,2	1	1,6	1	1	1,3	1	1,3	0,95

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

V tabulce lze pozorovat, že ve všech zkoumaných letech ukazatel přesahuje nebo je roven číslu jedna, výjimkou je rok 2016 u obce Žeraviny. Tento fakt naznačuje, že ve zkoumaných letech byly obce soběstačné. Tedy dokázaly pokrýt svými výnosy veškeré náklady. Výjimkou tvoří rok 2016 u obce Žeraviny, kdy byly náklady vyšší než výnosy.

Ukazatele rentability

Počítat rentabilitu podle vzorce (2.2) je bezúčelné, jelikož sledované obce nemají vedle své běžné činnosti i činnost hospodářskou. Výsledek by byl tedy stejný jako u ukazatele autarkie.

Ukazatel nákladové rentability

Ukazatel je vypočítán pomocí vzorce (2.3) a výsledky nákladové rentability jsou zachyceny v tabulce 4.12.

Tabulka 4.12 Vývoj nákladové rentability jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
rentabilita nákladů	0,11	0,01	0,01	0,27	0	0,66	0,08	0,04	0,36	0,07	0,30	-0,05

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

V obci Hroznová Lhota dosahuje maximálně hodnoty 0,11, u obce Tasov je maximální hodnota 0,66, u obce Kozojídky je maximální hodnota 0,36 a u obce Žeraviny je maximální hodnota 0,3. Na základě porovnání maximálních dosažených hodnot lze tvrdit, že obec Tasov své vynaložené prostředky využívá nejúčinněji.

Ukazatele aktivity

V následující tabulce 4.13 je zobrazen vývoj jednotlivých ukazatelů aktivity v obcích Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny v letech 2014 až 2016.

Tabulka 4.13 Vývoj ukazatelů aktivity jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
obrat kapitálu	0,34	0,31	0,37	0,21	0,24	0,28	0,09	0,09	0,08	0,11	0,15	0,16
míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech	2 roky	3 roky	2 roky	10 roků	10 roků	11 roků	4 roky	3 roky	3 roky	8 roků	6 roků	6 roků
doba obratu pohledávek	36 dnů	33 dnů	28 dnů	73 dnů	23 dnů	14 dnů	20 dnů	44 dnů	398 dnů	12 dnů	34 dnů	33 dnů
poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků	218 dnů	282 dnů	282 dnů	214 dnů	186 dnů	166 dnů	27 dnů	75 dnů	196 dnů	17 dnů	67 dnů	100 dnů

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Ukazatele aktivity byly vypočítány u obratu kapitálu podle vzorce (2.4), u míry vázanosti stálých aktiv ve výnosech podle vzorce (2.5), u doby obratu pohledávek podle vzorce (2.6) a u poměru doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků podle vzorce (2.7).

Obrat kapitálu

U analyzovaných obcí Hroznová Lhota, Tasov a Žeraviny má ukazatel konstantní vývoj s mírným růstem. Naopak obec Kozojídky vykazuje konstantní vývoj s mírným poklesem. Čím vyšší hodnota tím se celková aktiva rychleji obrátí ve výnosech. Pokud ukazatel lze hodnotit podle maximální hodnoty je obec Hroznová Lhota na pomyslném prvenství.

Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech

Nejvyšší intenzitu využití stálých aktiv vykazuje Hroznová Lhota. Naopak stálá aktiva se nejpomaleji obrátí v ročních výnosech u obce Tasov. Pro obce je samozřejmě výhodné dosáhnout co nejnižšího počtu let.

Doba obratu pohledávek

V Hroznové Lhotě se v průměru pohybuje doba pro uhrazení pohledávek okolo 30 dnů. Obec Tasov vykazuje značně klesající trend doby obratu pohledávek. Naopak v obci Kozojídky je vzrůstající trend, který dosahuje svého maxima na 398 dnech. Obec čekala přes rok na to, aby jí byly zaplacený finanční prostředky. V obci Žeraviny má doba obratu pohledávek vzrůstající charakter, ale i přesto má obec nejnižší lhůty splatnosti.

Poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků

Nejlepší situace pro obce nastává tehdy, kdy je ukazatel, co možná nejnižší. Jelikož by měla být doba obratu pohledávek nižší než doba obratu závazků. Tomuto pravidlu nejlépe vyhovují obce Kozojídky a Žeraviny. Opakem jsou potom obce Hroznová Lhota a Tasov, jejichž doba obratu dosahuje vysokých hodnot.

Ukazatele likvidity

Okamžitá likvidita je vypočítána pomocí vzorce (2.8), pohotovostní likvidita pomocí vzorce (2.9) a běžná likvidita pomocí vzorce (2.10).

V tabulce 4.14 uvedené níže je zobrazen vývoj běžné, pohotové a okamžité likvidity u analyzovaných obcí v letech 2014 – 2016.

Tabulka 4.14 Vývoj ukazatelů likvidity jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
okamžitá likvidita	3,7	3,7	3,6	3,6	7,4	19	3,3	1,7	0,3	0,6	2,6	1
pohotová likvidita	4,4	4,5	4,3	4,4	8	19,6	3,6	2,2	1,2	0,9	4	1,6
běžná likvidita	4,4	4,5	4,4	4,4	8	19,6	3,6	2,2	2,1	0,9	4	1,6

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Okamžitá likvidita

Likvidita 1. stupně vyjadřuje schopnost splatit závazky z krátkodobého finančního majetku. Hodnoty by se měly pohybovat v rozmezí 1 až 0,2, což je ideální pro podnikatelské prostředí. Bohužel pro oblast municipálních celků jsou tyto hodnoty stejné. Okamžitá likvidita dosahuje většinou značně vyšších hodnot než jsou hodnoty doporučené. I přesto lze tvrdit, že obce mají velmi dobrou schopnost zaplatit své krátkodobé závazky. Pokud by měla být vyhodnocena jedna obec, která dosahuje v rámci možností, co možná nejbližších hodnot k hodnotám doporučeným, byla by to obec Žeraviny.

Pohotová likvidita

Likvidita 2. stupně je očištěna o zásoby, což znamená, že lépe vypovídá o reálné platební schopnosti. Doporučené hodnoty se pohybují v rozpětí 1 až 1,5. Ideální situace nastane, když je hodnota rovna 1, vyšší hodnota značí zbytečné vázání prostředků a tím pádem se snižuje zisk. U obcí Hroznová Lhota a Tasov jsou hodnoty vyšší než doporučené. Naopak obec Žeraviny dosahuje nejlepších hodnot za daných podmínek.

Běžná likvidita

Likvidita 3. stupně by měla dosahovat hodnot v rozmezí 1,5 až 2,5, přičemž vyšší hodnota znamená lepší situaci. V obci Hroznová Lhota a Tasov dosahuje

ukazatel nejvyšších hodnot, což znamená, že krátkodobí věřitelé mají vysokou záruku splacení závazků. V obcích Kozojídky a Žeraviny dosahuje ukazatel nižších hodnot než u předešlých obcí, ale i přesto se hodnoty pohybují vysoko.

Ukazatel financování

Ukazatel financování byl vypočítán pomocí vzorce (2.11) a je zobrazen v následující tabulce 4.15.

Tabulka 4.15 Vývoj ukazatele financování jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

	Hroznová Lhota			Tasov			Kozojídky			Žeraviny		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
míra oddlužování	1,1	0,7	0,8	1	0,6	9,1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,9	0,2

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Míra oddlužování je poměrně vysoká u obce Hroznová Lhota, což znamená, že obec má dobrou schopnost splácet své dluhy. Ostatní obce dosahují hodnot od 0,2 do 1, s výjimkou roku 2016 u obce Tasov, kdy hodnota dosáhla 9,1.

Jelikož se pohybujeme v rámci státní správy a jsou analyzovány obce, není žádným překvapením, že veškeré obce dosahují výborných hodnot. Na zajištění činnosti obcí jsou poskytovány finanční prostředky od státu, což je samo o sobě vysokou zárukou splacení všech závazků.

V následující tabulce 4.16 je zobrazeno celkové zhodnocení finančních ukazatelů. V rámci jednotlivých finančních ukazatelů jsou všechny obce porovnány a vždy je vyhodnocena jedna obec, která v dané kategorii dosáhla nejoptimálnějších hodnot.

Tabulka 4.16 Zhodnocení finančních ukazatelů

UKAZATEL	OPTIMÁLNÍ HODNOTA UKAZATELE
autarkie	Tasov
nákladová rentabilita	Tasov
aktivita	
obrat kapitálu	Hroznová Lhota
míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech	Hroznová Lhota
doba obratu pohledávek	Žeraviny
poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků	Žeraviny
likvidita	
okamžitá likvidita	Žeraviny
pohotovostní likvidita	Žeraviny
běžná likvidita	Tasov
ukazatel financování	
míra oddlužování	Hroznová Lhota

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Na základě subjektivního hodnocení lze tvrdit, že obec Žeraviny dosáhla v oblasti finančních ukazatelů nejlepších výsledků. Obec Hroznová Lhota a Tasov jsou na pomyslném druhém místě. Jedinou obcí, která nedosáhla v oblasti finančních ukazatelů optimálních hodnot jsou Kozojídky. Je velice důležité podotknout, že jsou veškeré obce soběstačné a dosahované hodnoty finančních ukazatelů jsou v jednotlivých obcích skvělé.

Tabulka 4.17 porovnává saldo příjmů a výdajů a výsledek hospodaření po zdanění v analyzovaných obcích v letech 2014 – 2016.

Tabulka 4.17 Komparace salda a výsledku hospodaření po zdanění u jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

		saldo příjmů a výdajů	výsledek hospodaření po zdanění
2014	Hroznová Lhota	2462	1 805
	Tasov	2391	1 461
	Kozojídky	2995	495
	Žeraviny	4843	146
2015	Hroznová Lhota	381	156
	Tasov	102	6
	Kozojídky	439	252
	Žeraviny	547	675
2016	Hroznová Lhota	455	296
	Tasov	1120	3 786
	Kozojídky	528	1 817
	Žeraviny	104	-157

Zdroj: [21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32] – vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že všechny obce dosahovaly vždy větších příjmů než výdajů. Obce se nikdy nedostaly do finanční tísně a toto saldo, lze hodnotit pouze kladně. V položce výsledek hospodaření po zdanění také všechny obce dosahovaly kladných hodnot, tedy výnosy byly větší než náklady. Výjimkou je rok 2016 u obce Žeraviny, kdy hodnota dosahuje záporného výsledku hospodaření po zdanění ve výši – 157 000 Kč.

5 Závěr

Diplomová práce je zaměřená na analýzu a následnou komparaci hospodaření u obcí Hroznová Lhota, Tasov, Kozojídky a Žeraviny v letech 2014 – 2016.

Teoretická část objasňuje základní pojmy z oblasti neziskového sektoru České republiky. Zasazuje do kontextu význam veřejné správy a účel územní samosprávy. Dále je zde charakterizován stěžejní pojem diplomové práce, kterým je obec. Obec je rozebrána z hlediska působnosti, druhů, orgánů, právních předpisů či finančních výkazů. Dále je popsáno finanční hospodaření obce se zaměřením na rozpočty. Poslední součást teoretické části je charakteristika metod a ukazatelů finanční analýzy.

V následující části diplomové práce jsou charakterizovány obecné znaky vybraných obcí. I přesto, že se jedná o poměrně malé obce s menšími finančními prostředky, dokážou hospodařit stabilně a být iniciativní v oblasti investování. Obce mají srovnatelnou strukturu příjmů, kde převažují daňové příjmy. Dále je zaměřeno na místní poplatky. V této oblasti by měla vylepšit svou strategii především obec Žeraviny, která nedostatečně koordinuje nabídky společnosti na svoz odpadních látek. Ostatní obce v tomto ohledu dokáží účinně pracovat. V oblasti výdajů vybrané obce vynakládají nejvíce finančních prostředků do služeb pro obyvatele, jak je uvedeno v příloze č.1. Hroznová Lhota by v tomto ohledu mohla co nejdříve začít s přestavbou stávajícího zdravotního střediska a s následnou úpravou horního patra na byty. Zdravotní středisko by tedy mělo nové využití a obec by nové prostory mohla využívat pro sociálně slabší občany či občany v nouzi. V obci Žeraviny by bylo vhodné nechat vypracovat projekt na výstavbu chodníků a zlepšit tím infrastrukturu obce. Všechny obce hospodaří velice obezřetně, což lze poznat podle rozpočtů. Ve všech sestavených a schválených rozpočtech jednotlivé obce predikují větší příjmy než výdaje. Ani jedna z analyzovaných obcí však do budoucna nepredikuje menší příjmy než výdaje, což by naznačovalo, že obec dokáže počítat s nejhorší možnou variantou. Analyzované obce jsou v tomto ohledu až příliš optimistické a měly by se zaměřit i na možný schodek v rozpočtu a jeho následné pokrytí. I přesto ve sledovaném období neměla žádná obec záporný výsledek a vždy hospodařily s kladnými hodnotami.

Čtvrtá kapitola diplomové práce je věnována rozboru rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Dále jsou zpracovány a následně komparovány údaje získané z finančních ukazatelů. Jak již bylo uvedeno v obecných závěrech kapitoly, vybrané obce mají obdobnou strukturu rozvahy. Je zřejmé, že se obce napodobují navzájem, což může do budoucna přinést značnou potíže. Analogickou strukturu vykazují obce i u výkazu zisku a ztráty, jelikož žádná obec nevyvíjí finanční činnost, není tato struktura velmi bohatá. V oblasti finančních ukazatelů bylo analyzováno mnoho ukazatelů. Vyplývá z nich, že jsou jednotlivé obce velice soběstačné, likvidní a solventní. Obce Hroznová Lhota a Tasov by měly zvážit a zkrátit dobu obratu krátkodobých pohledávek, jelikož jejich pohledávky jsou mnohdy splatné až po 160 dnech.

Stanovený cíl diplomové práce byl splněn v rámci třetí a čtvrté kapitoly, kde jsou podrobně rozebrány obecní rozpočty, rozvahy, výkazy zisku a ztrát a finanční ukazatele. V teoretické části se projevuje značná vzájemná závislost obcí a jejich podobné hospodaření.

Seznam použité literatury

Publikace

- [1] AUGUSTIN, Josef. *Velká encyklopedie měst a obcí ČR*. Sokolov: Arbor Sokolov, 2001. 992 s. ISBN 80-901534-1-0.
- [2] JUNEK, Marek. *Hroznová Lhota*. 2004. Uherské Hradiště: Ottobře 12, 2004. 173 s. ISBN 80-86528-44-8.
- [3] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- [4] KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.
- [5] KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C.H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
- [6] LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2014: pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY, 2014. 593 s. ISBN 978-80-260-5920-2.
- [7] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
- [8] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [9] PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [10] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [11] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [12] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2008. 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

- [13] PETERSON DRAKE, Pamela and Frank J. FABOZZI. *Analysis of Financial Statements*. 3rd ed. Hoboken: John Wiley & Sons, 2012. 332 p. ISBN 978-1-118-29998-2.
- [14] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- [15] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

Legislativa

- [16] Vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti.
- [17] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [18] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [19] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [20] Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

- [21] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Hroznová Lhota | Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00284912>.
- [22] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Hroznová Lhota | Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00284912#>
- [23] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Hroznová Lhota | Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00284912#>

- [24] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Kozojídky* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00488861#>
- [25] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Kozojídky* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00488861#>
- [26] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Kozojídky* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00488861#>
- [27] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Tasov* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00488879#>
- [28] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Tasov* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00488879#>
- [29] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Tasov* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00488879#>
- [30] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Žeraviny* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00488887>
- [31] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Žeraviny* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2015/obce/detail/00488887#>
- [32] Monitor - informační portál Ministerstva financí: *Žeraviny* | *Monitor* [online]. [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2016/obce/detail/00488887#>
- [33] Obec Tasov. *Tasov: O obci: Obec Tasov* [online]. [cit. 2019-01-14]. Dostupné z: <http://www.tasov-ho.cz/o-obci/d-10159/p1=6022>
- [34] Obec Kozojídky. *Úvodní stránka* [online]. [cit. 2019-01-14]. Dostupné z: <https://www.kozojidky.cz/>
- [35] Žeraviny. *Úvodní stránka* [online]. [cit. 2019-01-14]. Dostupné z: <http://www.zeraviny.cz/>

- [36] Hroznová Lhota. *Hroznová Lhota: Titulní stránka* [online]. [cit. 2019-02-21]. Dostupné z: <http://www.hroznovalhota.cz/>

Seznam zkratk

- zákon č. 128 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 250 Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních
rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 565 Zákon č. 565/1990 Sb., zákon České národní rady o místních
poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Seznam tabulek, schémat a grafů

Tabulky

Tabulka 2.1	Počet členů zastupitelstva
Tabulka 3.1	Katastrální výměra a počet obyvatel v letech 2014 – 2016
Tabulka 3.2	Srovnání obcí
Tabulka 3.3	Druhové příjmy obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 3.4	Výše místních poplatků u jednotlivých obcí v roce 2016
Tabulka 3.5	Místní poplatky v letech 2014 – 2016 (v Kč)
Tabulka 3.6	Druhové výdaje obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 3.7	Struktura odvětvových výdajů v letech 2014 – 2016
Tabulka 3.8	Porovnání skutečných a schválených rozpočtů (v tis. Kč)
Tabulka 3.9	Saldo obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 4.1	Horizontální analýza stálých aktiv jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 4.2	Horizontální analýza oběžných aktiv jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 4.3	Vývoj struktury aktiv a pasiv (v tis. Kč)
Tabulka 4.4	Horizontální analýza vlastního kapitálu jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 4.5	Horizontální analýza cizích zdrojů jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 4.6	Vertikální analýza nákladů (v %)
Tabulka 4.7	Vertikální analýza výnosů (v %)
Tabulka 4.8	Vývoj výsledků hospodaření jednotlivých obcí (v tis. Kč)
Tabulka 4.9	Horizontální analýza výnosů jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 4.10	Horizontální analýza nákladů jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Tabulka 4.11	Vývoj autarkie jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016
Tabulka 4.12	Vývoj nákladové rentability jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016
Tabulka 4.13	Vývoj ukazatelů aktivity jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

- Tabulka 4.14 Vývoj ukazatelů likvidity jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016
- Tabulka 4.15 Vývoj ukazatele financování jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016
- Tabulka 4.16 Zhodnocení finančních ukazatelů
- Tabulka 4.17 Komparace salda a výsledku hospodaření po zdanění u jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)

Schémata

- Schéma 2.1 Schéma veřejné správy
- Schéma 2.2 Schéma organizační struktury obce
- Schéma 2.3 Obecné schéma běžné části rozpočtu
- Schéma 2.4 Obecné schéma kapitálové části rozpočtu
- Schéma 3.1 Organizační struktura obce Hroznová Lhota
- Schéma 3.2 Organizační struktura obce Tasov
- Schéma 3.3 Organizační struktura obce Kozojídky
- Schéma 3.4 Organizační struktura obce Žeraviny

Grafy

- Graf 3.1 Struktura skutečných příjmů v roce 2014
- Graf 3.2 Struktura skutečných příjmů v roce 2015
- Graf 3.3 Struktura skutečných příjmů v roce 2016
- Graf 3.4 Daňové příjmy obcí na obyvatele (v tis. Kč)
- Graf 3.5 Struktura skutečných výdajů v roce 2014
- Graf 3.6 Struktura skutečných výdajů v roce 2015
- Graf 3.7 Struktura skutečných výdajů v roce 2016
- Graf 3.8 Běžné výdaje obcí na obyvatele (v tis. Kč)
- Graf 4.1 Vývoj majetkové struktury jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016
- Graf 4.2 Vývoj finanční struktury jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB - TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26.4.2019

.....

Bc. Nikola Valášková

Seznam příloh

Příloha č. 1	Odvětvové členění skutečných výdajů obcí v letech 2014 – 2016
(v tis. Kč)
Příloha č. 2	Přehled vybraných položek aktiv jednotlivých obcí v letech
2014 – 2016 (v tis. Kč)
Příloha č. 3	Vertikální analýza aktiv jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016
Příloha č. 4	Přehled vybraných položek pasiv jednotlivých obcí v letech
2014 – 2016 (v tis. Kč)
Příloha č. 5	Vertikální analýza pasiv jednotlivých obcí v letech 2014 – 2016
Příloha č. 6	Přehled vybraných položek výkazu zisku a ztráty jednotlivých obcí
v letech 2014 – 2016 (v tis. Kč)
Příloha č. 7	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty jednotlivých obcí v letech
2014 – 2016